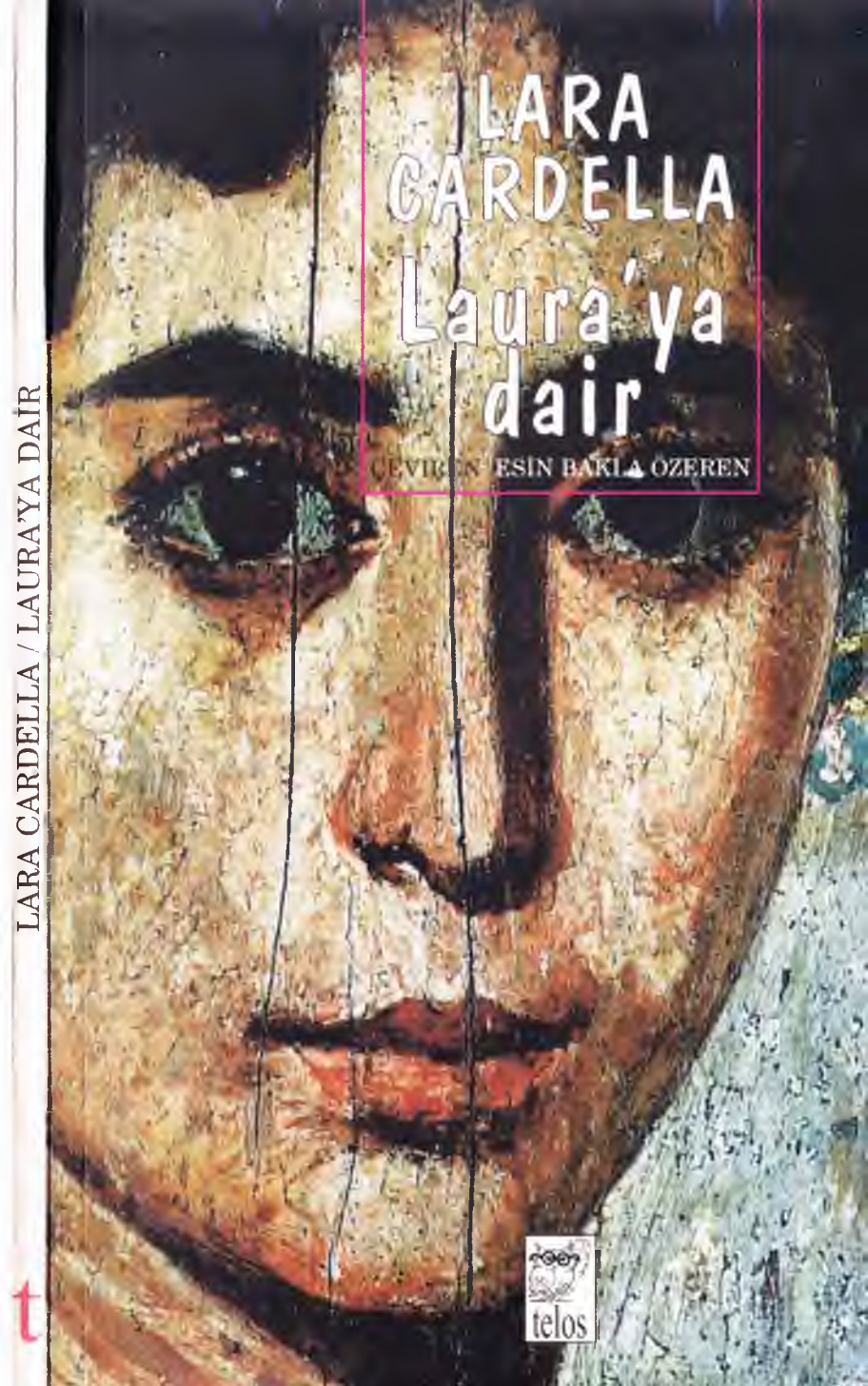

LARA CARDELLA / LAURA'YA DAİR

Lara Cardella, 1969 Licata doğumlu. 'Sicilya'da genç kız olmayı' anlattığı ilk romanı *Pantolon İstiyordum*'la, aforoz edilmeyi ve lanetlenmeyi de yaşadı, dünya çapında beğeni toplayarak son yılların en çok okunan yazarları arasına girmeyi de.

telos 59
edebiyat 31

Lara Cardella

•

Laura'ya Dair

Kitabın Özgün Adı
Intorno a Laura

İtalyancadan Çeviren
Esin Bakla Özeren

Bu kitap, Arnoldo Mondadori Editore tarafından
1991'de yapılan baskıdan dilimize aktarılmıştır.

© Arnoldo Mondadori Editore / ONK Ajans / Telos Yayıncılık, 1996

ISBN 975-545-062-9

Kapaktaki Resim
Antonins (*Kadın portresi*, detay)
Dizgi
Nuran Öztürk
Düzelti
Fenni Özalp
Ofset Baskıya Hazırlık
Telos Yayıncılık
Kapak Tasarım ve Uygulama
Telos Grafik
Kapak ve İç Baskı
Telos Basımevi
Cilt
Yeni Güven Ciltevi

Birinci Basım
Eylül 1996

TELOS YAYINCILIK
İmam Adnan Sokak, No: 2, Kat: 4 80080 Beyoğlu - İstanbul
Telefon: (0212) 249 24 80 Faks: (0212) 249 25 48

LARA CARDELLA

LAURA'YA DAİR

Çeviren: Esin Bakla Özeren

telos

Marco'ya

Anne Ginberti: Kocasının ölümünden sonra ailenin reisi konumunda, dediğim dedik ve ürkütücü sert, bir kadın.
Baba: Yirmi yıl önce ölmüş, anne tarafından çocuklara karşı bir şantaj ve birleştirme aracı olarak sürekli anılan değişmez varlık.

Çocuklar:
- *Teresa*: En büyük çocuk, Gioacchino'nun karısı, silik ve dedikoducu.
- *Paolo*: Laura'nın kocası, görünüşte çok sakin bir adam.
- *Vittoria*: Genç kız-anne, romantik ve yüzeysel.
- *Mario*: Duygusal ve idealist bir genç.
- *Viola*: En küçük çocuk, Vittoria'ya çok bağlı.

Gioacchino: Teresa'nın kocası, İngilizce öğretmeni, ailenin "Don Ferrante"si.
Laura: Paolo'nun karısı, duygusal ve tedirgin.
Gaetano, *Maria*, *Luca*: Teresa ve Gioacchino'nun çocukları.
Loris: Laura ve Paolo'nun oğlu.
Andrea: Vittoria'nın kızı.
Poletti: Mario'ya iş bulabilecek bir politikacı.
Maurizio: Dul banka memuru, Vittoria'nın yeni düşü.
Silvio: Maurizio'nun oğlu, Vittoria'ya çok bağlı öğrenci.

Giuberti'lerin evi çok büyük değildi, ama bir yığın insanın hep birlikte, ama boğulmadan bir arada yaşayabileceği şekilde yapılmıştı. T.'deki birçok yapı gibi, cephesi hüzün verici boz renkli, içi temiz ve düzenli, yaklaşık altmış yıllık bir evdi. Anne Giuberti, kocasının zamansız ölümüne karşın, büyük özverilerle binanın ilk iki katını satın alabilmiş ve birkaç yıl içinde de üçüncü katı yaptırıp içini güzelce döşemişti.

O zaman, evin her katma belirli bir işlev vermeye karar vermişti; böylece, birinci kat mutfağa ve ailenin buluşma yerine; ikinci kat konuklara; üçüncü kat ise, kendisi ve çocuklarının yatak odalarına ayrılmıştı. Bu seçim rastlantısal değildi: İlk katın en çok kullanılan kat olacağı açıktı ve anne Giuberti düzen ve temizliği çok sevdiği için merdivenlerin sık sık kullanılmasına izin veremezdi. Akşamları, yatmaya gitmeden önce, bir kova su ve bir bez alır ve geri geri giderek üçüncü kata kadar merdivenleri silerdi; sabahleyin, aynı işlemi ters yönde yapardı. Kocasının, uyanmasından en az bir saat önce ona kahvaltı hazırlama alışkanlığını hâlâ koruduğundan, gün doğarken uyanıyordu. Kocasının ölümünden beri (artık yaklaşık on beş yıl geçmesine karşın) her sabah, okulun iki saat önce değil, sekiz buçukta başladığını unutup ya da unutmak isteyip çocukları için erken kalkmayı sürdürmüştü... Hatasını kabul etmek istemiyordu, bencilliğini aşırı didinme ile örtmeye çalışıyor ve çocukları derslerini tekrarlamaya, iki defa kahvaltı etmeye, her seferinde yolunda gitmeyen birşeyler bularak giyinip soyunmaya, sonra da tekrar giyinmeye zorluyordu.

Zaten annelerinin özen ve ilgisine baştan beri alışmış olan çocuklar bu davranışta yadırganacak bir şey bulmuyorlardı. Çocukluklarından beri, dış görünüşlerine gösterilen neredeyse hastalık derecesine varan bir özen, temizliği göklere çıkaran sözler ve övgü dolu örneklerle yetiştirilmişlerdi...

Her yerde annelerinin denetimi ve gözetimini duyarak büyüyen çocuklar, anıların sürekli olarak anımsatılması sayesinde babalarının varlığını da hissetmekten geri kalmıyorlardı. Onu anımsayanlar, tıpkı o güçlü çenesiyle belirgin yüz çizgilerini tekrar görür gibi oluyorlardı; gözleri, genç yaşlarının sis perdesiyle kapanmış daha küçük kardeşler için, yatağın baş ucunda, Meryem Ana tasvirinin yanında duran büyük portresi ve annelerinin hiç durmadan eski anıları tazelemesi onu aydınlık bir fenere dönüştürmüştü.

"Hatırlar mısın, Teresa?"

Ve Teresa, başı önde, o zamanki on dokuz yaşını düşünerek onaylardı... Babasının ölümüyle liseyi bırakmak zorunda kalmıştı. Annesi iyi değildi ve kardeşleriyle ilgilenmek, ev işleriyle uğraşmak, yemek yemek istemeyen ve bütün gününü yatakta, ölmek için dua ederek geçiren kırk yaşındaki kadına göz kulak olmak ona düşüyordu... Dört yıl sonra, Teresa eski İngilizce öğretmeni Gioacchino ile evlenmiş ve üç çocuğu olmuştu.

"Paolo, sen o gün okula gitmemiştin, değil mi?"

Ve Paolo kibirle gülümseyerek annesine bakardı. Cıvıl cıvıl, kanı kaynayan bir delikanlıydı. O gün, bir arkadaşıyla sinemaya gitmişti. On beş yaşındaydı ve kafasında zengin olma hayalleri vardı. Ve yıllarca, Tanrı'dan, terlemeden kazanılmaz paraları harcamayı diledi... Sonra, yirmi dört yaşında, annesinin öğütlerini dinledi: İyilik bilir, vefalı bir politikacının hizmetine girdi ve kısa süre içinde belediyede, kemikli poposunu rahat bir koltuğa yerleştirdi. Sahte yeminlerin mutluluğunu, birkaç

genç kızı hamile bırakıp çocuk aldırtma sarhoşluğunu ve birkaç kocayı boynuzlatma onurunu tattıktan sonra, iyi çeyizli bir bakire aramış ve ona iki kez değerli sıvısını armağan ederek iki güzel erkek çocuğa hayat vermişti.

"Vittoria, sense okuldaydın."

Vittoria dokuz yaşını iyi anımsıyordu. Sarı saçlarını, uzun at kuyruğunu süsleyen kırmızı kurdeleyi, şirin giysilerini ve güzel yazısına yapılan övgüleri... Babasını anımsamıyordu oysa, ama kendini çok suçlu hissetmiyordu. Onun aklında bambaşka şeyler vardı... Ne hayattı onunki! Bir aşk romanı ile bir saç okşaması arasında bir çok "aşka" rastlamıştı, onların hepsini olmadıkları için sevmişti ve onların hepsi ona hayal kurması için yeni saatler bağışlamıştı... Hepsi ona hemen hemen uçucu bir anı bırakmıştı: Bir yüzük, bir bluz, bir mektup. Giovanni ona bir çocuk bırakmıştı... Ama ona aylık bir gelir bağlayarak onu küçük düşürmemiş; tanıdıklarını kullanarak bir öğretmenlik görevi bulmuş ve onunla tüm bağlarını koparmıştı. Belki de, Vittoria bir kocası olmasını yeğlerdi, ancak gereken hesapları yaptığında, aksine daha kazançlı olduğunu fark etti: Bir işi vardı ve kendisiyle evlenecek bir milyarder aramayı sürdürebilecekti.

"Mario, sen yuvadaydın, değil mi?"

Annesinin sesi onu gerçeğe döndürüyordu. Belleği babasının dağılmış parçalarını birleştirmeye çalışırken, gözleriyle bir an için boşluğa bakmaktan vazgeçiyordu... Amcası Tonino onu arkadaşlarıyla oynarken çekip aldığında beş yaşındaydı. Kaç kez evden kaçmıştı, gerçekten babasının eksikliğinin farkına vardığı için değil, ancak kendisinin başkalarından farklı olduğunu, acı çekmek ve asla huzur bulamamak için dünyaya geldiğini tekrarlayan bir iç ses nedeniyle. Kısa süre sonra okulu bırakmıştı, boş boş oturuyor, herkese ve her şeye isyan ediyordu. Yaptığı seçimlerden hiçbir zaman hoşnut kal-

maksızın ve her zaman başka şeyler arayarak, politikayla, müzikle, edebiyatla ilgilendi.

"Sen Viola, küçüktün, benimle birlikteydin, ama hatırlayamazsın..."

Evet, Viola ammsayamıyordu, ancak gene de o gün ne yaptığını, hangi elbiseyi giymiş olduğunu, annesinin nasıl haykırdığını biliyordu. İki yaşındaydı ve her zaman evdeydi. Teresa'ya o yardım ederdi, annesini avutan oydu, Teresa evlendikten sonra evi neşelendirme görevi ona kalmıştı, annesini biraz olsun gülümseten yüksek notları almak için ders çalışan oydu... Vittoria'ya çok bağlıydı, onu annesinin öfke nöbetlerinden korurdu ve yalnızca aynı hayalleri paylaşmakla kalmaz, aynı zamanda kızkardeşinin yanında rol aldığını da hayal ederek büyülenmiş gibi dinlerdi onu. Hâlâ okula gidiyordu ve Vittoria, genellikle son yaşadığı aşkın düş kırıklığı yüzünden girdiği isteri nöbetlerinin pençesinde olmadığı zamanlarda ona yardım ederdi... O dönemlerde, kendini yatağa atar, bağırır, intihar edeceğini söyler ve Viola ağlayarak onu kucaklayıncaya kadar susmazdı. O zaman kalkar, aynanın önüne gider, en küçük ayrıntısına kadar kendini seyreder ve şuh bir şekilde "Tanrım, ne kadar çirkinim!" derdi. Hâlâ gözleri yaşlarla dolu olan Viola onun saçlarını okşar ve onu övgüye boğardı... Böylece, sakinleşir, gülümser ve onun hoşlandığı gibi ona Menekşe* diye hitap ederdi.

*Viola, Vìola olarak yazıldığı zaman *menekşe* anlamına gelir.

"Anne! Anne!"

"Geliyorum, geliyorum! Afedersin Laura, üst kattayım da. Biraz etrafı toparlıyordum. Dokuzda damladı... Sanki yapacak hiç işim yokmuş gibi..."

"Birisi mi geldi?"

"Evet, Bay Poletti... Hani Mario'ya bir iş verecek olan adam."

"A, evet, Paolo bahsetmişti, peki ne oldu?"

"Bilmem ki! Beklemesi gerektiğini söylüyor. Aslında onu istemiyorlar Ağzından çıkan bunca saçmalıktan sonra..."

"Daha çok genç."

"Evet, ama artık böyle devam edemez. Bak, Paolo iş bulmak için kendisi uğraştı. Zavallı çocuk nasıl da çalıştı! Gece gündüz... Ve sonunda, ister istemez işi ona verdiler. Vermek zorundaydılar..."

"Onun beklentisi ne?"

"Beklentisi mi? Bir gün bir şeye karar veriyor, ertesi gün başka bir şeye. Aklı havalarda onun... Evdeki sorunların farkında bile değil."

"Peki bu bey nasıl bir iş verecekmiş ona?"

"İşte öylesine, herhangi bir iş. Önemli olan ayın sonunda belli bir maaş alacak olması. Hiç belli olmaz, belki de ayda bir buçuk milyon, düşün bir... Bak Paolo'ya... herkesin kıskandığı bir işi var. Kimse inanmaz... Benim gibi zavallı, yalnız bir kadın, başında bir erkek olmadan oğluna bir iş bulmayı başardı. Kıskançlıktan çatlıyorlar!"

"Kuşkusuz, siz çok güçlü davrandınız. Sizin yerinizde ben olsaydım asla başaramazdım. Benim hayatım Paolo olmadan..."

"Ne yapsaydım yani? Onları terk mi etseydim? Hayır, hayır. Vicdan sahibi bir anneyim ben... Kuvvetlendim ve.. A, Teresa gelmiş."

"Selam anne. Selam Laura. Ne kadar yoruldum!"

"Her zaman yorgunluk. Her zaman şikâyet. Bu hayata tahammül edemeyen ben olmalıyım... Her sabah altıda kalkıyorum. Şaka değil... Altıda. Derhal çalışmaya koyuluyorum. Gel bakayım buraya Luca, bak anneannen sana ne sakladı."

"Çocuğa çikolata verme, anne. Midesini bozuyor "

"Bırak konuşsun, hayatım... Ne güzel değil mi, sen yemene bak... Tanuccio nerelerde?"

"Okulda Her sabah aynı hikâye! Tabii, senin oğlun hiç okula gitmediğini anlatıp duruyor ona, aklına kötü fikirler sokuyor Bizim aptal da, onu taklit etmeye kalkıyor 'Paolo dayı bunu yapar, Paolo dayı onu yapar'

"Bırak yakasını. Daha küçük bir çocuk o. Ya Maria?"

"Okula bıraktım. Kendini iyi hissetmiyordu."

"Hep hasta... Nesi var bu çocuğun bir türlü anlayamadım."

"Soğuk algınlığı başlangıcı."

"Bir kontrol ettirsen iyi olacak. Hep solgun. Gel buraya, yavrum, bir tane daha ister misin?"

"Lütfen, anne..."

"Sen söyle Laura. Bunlar midesini bozmaz..."

"Gerçeği söylemek gerekirse, çocuklara çok çok az veriyorum ben. Tatlı, midelerini mahvediyor."

"Ama onları getirdiğinde ben veriyorum. Sahi, nereye bıraktın onları?"

"Annemdeler Çocukları ona hiç götürmeden şikâyet ediyor..."

"Neden? Buraya getiriyor musun sanki? Son getirdiğinin üzerinden yıllar geçti..."

"Nasıl olur, dün getirdim ya!"

"Evet, iki dakikacık. Sonra kaçıp gittin."

"Paolo'ya öğle yemeğini hazırlamam gerekiyordu."

"Niçin? Burada yiyemez miydiniz?"

"Anne, rica ederim, beş yıldır aynı şeyleri söylüyorsun! Onları rahat bırak... Paolo artık evli. Kendi evi var. Her gün gelmeleri yetmiyor mu?"

"Kendi evinin olduğunu biliyorum. Bilmediğimi mi sanıyorsun? Sadece öğle yemeklerini burada yiyebilir. Böylece, sen de Laura, arabayı almaktan kurtulursun. Sabah seni buraya getirir, öğlen burada yersiniz, akşam da gidersiniz."

"Bakalım bunu istiyorlar mı?"

"Sen burnunu sokma. Ne dersin Laura? Ben senin için endişeleniyorum... Her gün araba kullanıyorsun. İnsanlar yollarda çok hızlı gidiyorlar. Tehlikeli olabilir "

"Yalnızca bir kilometre."

"Biliyorum, biliyorum, ama içim daha rahat olacak. Bunu Paolao'ya söylemeliyim. Ha, aklıma gelmişken, yarından sonraki gün, burada yiyorsunuz, değil mi?"

"Yarından sonraki gün... Pazar olmuyor mu?"

"Öyle ya... O halde?"

"Gelemeyiz. Geçen sefer burada yedik. Şimdi sıra benimkilerde."

"Alna seninkileri her gün görüyorsun. Ben oğlumu hiç göremiyorum."

"Anne, gerçekten gelemeyiz."

"Haydi... Seninkiler anlayacaklardır."

"Gerçekten de yapamam. Afedersiniz. Gitmem gerekiyor."

"Ama daha yeni geldin. Nereye gitmen gerekiyor?"

"Alışveriş yapmam lazım. Evde hiçbir şey kalmadı."

"Ne lazım sana? Benim burada her şeyim var."

"Hayır, hiçbir şey. Alışveriş yapmam lazım."

"Hiç değilse bugün yemeğe kalın. Akşam, Paolo ile alışverişe gidersin."

"Çarşafları da ütülemem lazım."

"Bana getir Biliyorsun ki sana yardım etmek hoşuma gidiyor."

"Evet, biliyorum, teşekkürler, ama gitmek zorundayım."

"Hoşça kal Teresa. Yengene bir öpücük vermeyecek misin? Ne şeker şey. Hoşça kalın."

"Güle güle. Ha! Laura. Dinle. Az kalsın unutuyordum. Bu yün fanilaları Paolo için aldım. O çok üşür Ona giydir bunları, olmaz mı? Güle güle, arabalara dikkat et. Çocukları getirmeyi unutma."

"Gel, gir içeri."

"Bu Laura yok mu! Sanırım bana tahammül edemiyor."

"Ama her sabah geliyor."

"Paolo gelmesini söylüyor da ondan, yoksa... Ona verdiğim hiçbir şeyi almıyor "

"Sen de ısrar etme."

"Kendini kim bilir ne sanıyor... Ailesi de bana nasıl davranıyor görmüyor musun?"

"Sadece sana mı? Hepimize öyle davranıyorlar "

"Ben Paolo'ya ona uygun olmadığını söylemiştim... Sonra şu araba meselesi... Mutlaka kullanması gerekiyor."

"Ne kadar da çok sigara içiyor..."

"İçtiği kahvenin sayısından bahsetmeyelim... Günde bir kahve makinası."

"Sadece o mu! Bir bilsen..."

"Ne? Ne var?"

"Hiç... Komşuları... Bayan Vivenza, hani karşılarında oturan. Hatırlıyor musun?"

"Evet, evet. Ne olmuş ona?"

"Geçen gün onun sabahlıkla balkondan baktığını söyledi. Ama ne sabahlık! Siyah ve şeffaf."

"Olamaz. Gerçekten mi?"

"Evet, evet. Dantel sütyen ve külotla uzandığını görmüşler. Bayan Vivenza bana kötülük için söylemedi. Yalnızca kocası pencereden bakmaktan başka şey yapmaz olmuş. Sadece bununla kalmıyor! Bizimki de sağa sola gülücükler dağıtıyormuş."

"İnanamıyorum."

"Kimse ona tahammül edemiyor."

"Ya Paolo? Bunu biliyor mu?"

"Ona kim söyleyecek ki? Ben söylemem. Rahatımı bozmak istemiyorum."

"Zavallı oğlum! Yorgun argın eve dönüyor ve şu bulduğuna bakın."

"Elimizden ne gelir ki. Mario nerede?"

"Sabah erken çıktı. İş aramaya gittiğini söyledi. Sütünü bile içmedi! Ben onun işlerini bilirim."

"Ya Poletti? Bir haber çıktı mı?"

"Evet, bu sabah geldi. Bir şey yok. Beklemesi gerektiğini söylüyor. Sorun şu ki, Mario'nun bir diploması yok ve diplomasız..."

"Peki Mario ne diyor?"

"Poletti hakkında mı? Onun hiçbir şeyden haberi yok. Onu tanırsın, kafasına takmış bir kere. Her şeyi kendi yapmak istiyor, torpile ihtiyacı yokmuş. Çok kibirli. Ama iş para istemeye gelince kibirini bir yana atmayı biliyor... Sigarası, sineması... Hazinem olması lazım. Bu arada, hazır yalnızken senden bana biraz borç vermeni isteyecektim... çok değil.... yüzbin lira... Ay sonu geri veririm."

"Anne, biliyorsun yapamam. Çantamda bir liram bile yok. Paralar Gioacchino'da. Bana alışveriş için azıcık para veriyor, sonra da kontrol etmek için fişini istiyor.

Ne zamandır bir elbise bile almadığımı biliyor musun? Yüzyıllar oluyor! Genç kızken giydiğim elbiseleri giyiyorum hâlâ. Terziye götürüp tamir ettiriyorum. Çocukların da benden kalır yanları yok!"

"Çocuklar için gerektiğini söyle. Gerçekten ne yapacağımı bilemiyorum."

"Yapamam. İnan bana. Ya Vittoria... O veremez mi?"

"Yok canım... Onun maaşı kremlere, elbiselere ve parfümlere gidiyor. Hiç değilse bir işe yarasa bari. Önceleri onu arıyorlar, hediyeler getiriyorlar, beni ziyarete geliyorlar. Andrea'yı öğrenince, elveda! Kim sorumluluk alır ki?"

"Kendisi istedi. Önce şen kızı oynadı!...

"Aklıma getirme. Bazen onu öldürmek geliyor içimden... sonra, Viola araya giriyor "

"Ya Andrea nasıl?"

"Bütün gün uyuyor. Ara sıra uyanıp annesinin olmadığını görünce bağırıp çağırmaya başlıyor Ben ne yapabilirim ki? Başıma gelen bunca talihsizlik yetmiyormuş gibi... Nasıl da obur! Kilolarca süt içiyor. Ancak güzel, çok güzel bir çocuk. Ne yazık, böyle bir ismi var "

"Bence annesi bir erkek çocuk istiyordu. Bu yüzden ona bu ismi verdi."

"Yok canım! Ona kalırsa, Andrea hem kız hem de erkek ismi. Bilirsin, isimlere gelince biraz gariptir o. Kendi ismi için hâlâ beni suçluyor. Vittoria isminin nesi var Allah aşkına? Bence çok güzel bir isim! Kendine ne dedirtiyor biliyor musun? Geçen gün telefon çaldı. Açtım ve bir adam bana "Nike orada mı?" diye sordu. Nasıl şaşırdığımı tahmin edersin. Şaka yapıyorlar sandım. Vittoria'yı güldürmek için bu olayı anlattım, kıyametler koptu. Meğer Nike oymuş, anlıyor musun? Benim cahil olduğumu söyledi. Annesine, düşünebiliyor musun? Bir Yunan ismi olduğunu anlattı. Ne anlarım ben Yunanca-

dan? İtalyancayı zar zor anlıyorum. Ama kafasına takmış bir kere! Artık Viola'ya da Viola değil, Vìola (Menekşe) diyecekmişiz, böylesi çok daha güzel ve egzotikmiş. Viola'yı görsen nasıl da memnun oluyor bundan. Onu öylesine seviyor ki..."

"Ha, aklıma gelmişken anne... Ne zamandır sana söylemek istediğim bir şey var: Bana kalırsa Viola'nın Vittoria'ya bu kadar bağlı olması onun için pek iyi değil. Viola henüz masum bir çocuk. Nasıl onun peşinden gidiyor görmüyor musun?"

"Biliyorum, biliyorum. Fakat evde Vittoria ile konuşabilen tek kişi o. Krize girdiğinde onu yatıştırmak mümkün olmuyor. Bana kalsa ne yapacağımı bilirim ama... Odasına kapanıyor ve yalnızca Viola'nın girmesine izin veriyor. Ne yapabilirim ki! Baban burada olsaydı..."

"Neyse, sen gene de dikkatli ol. Kafasına saçma sapan düşünceler sokmasını istemem..."

"Önce kime yönelsem, kime baksam bilmiyorum, Teresa. Bir yığın sorunum var Bir de üstüne şu para derdi çıktı. Ne yapacağımı bilmiyorum..."

"Neden Paolo'dan istemiyorsun?"

"Paolo'dan... Hayır olmaz, onun için değil, o çıkarıp bu parayı bana verir bilirim. Ama Laura'nın bundan haberi olsun istemiyorum. Zaten yeterince havalara girdi. Paolo'yu evlendirebilmek için ne fedakârlıklarda bulundum ben bilirim... Fakat başını öne eğdirmedim. Onlardan aşağı kalmamalıydım, anlıyor musun? Herkes, beni gördüğünde kocasız, kadın başıma, sizi nasıl böyle yerleştirebildiğimi soruyor. Sen ve erkek kardeşin çok iyi evlilikler yaptınız... Gerçekten doğru mu?"

"Ne doğru mu?"

"Laura hakkında söylenilenler."

"Kendisi aranıyor anne. Yalnızca cilve yapmakla kalmıyor, üstelik kendini beğenmiş. Bilirsin oturdukları

yerde bir bakkal var. Herkes alışverişini oradan yapıyor. Ama o asla. Süpermarkete gidiyor. Ne yaparsın? Herkesten daha soylu ya... Kendisi aranırsa..."

"Erkek kardeşine söylemiştim ben... Lucia ile evlenemez miydi sanki? Efendi, saygılı bir kızcağız. Beni her gördüğünde Paolo'yu soruyor."

"Hâlâ evlenmedi mi?"

"Onu kim evlendirebilir ki? Kalbini burada bıraktı o, hayatım... Dışarıya çıkmasını istemeleri faydasız. Kız arkadaşları uğruyorlar. Ama o asla! Arada bir annesi ile çıkıyor Beni görür görmez, alışveriş paketlerimi taşımak istiyor. Neden onunla evlenmedi ki..."

"Sus, sus... Mario geldi."

"Selam anne."

"Pekâlâ? Nasıl gitti?"

"Ne?"

"İş, Mario. Bir şey bulabildin mi?"

"Ha! Yapacak bir şey yok."

"Biliyordum. Yapacak bir şey yoktur asla."

"Senin istediğin gibi bir iş yok. Eğer başka türlü bir işle yetinsen... Ne bileyim? Duvarcılık yap, tamircilik yap."

"Bana uygun değil."

"Bak şuna! Neymiş sana uygun olan?"

"Bilemiyorum. Henüz bilemiyorum. Belki ressam olurum."

"İşte bu sonuncusu! Endişelenmeye başlamıştım. Bir süredir yüksekten atmıyordun... Sen para kazanmaya bak! Para gökten yağmıyor. Terlemen lazım."

"Merak etme sen, terleyeceğim ve bağımsız olduğum zaman, artık senin verdiğin sadakaya ihtiyacım olmayacak."

"Benim sadakam ha? Dinle çocuğum... Ben iyi kötü geçinebilmek için uzun süredir yoruluyorum."

"Senden bir şey isteyen oldu mu?"

"Yiyecek yemeğin olmasaydı görürdün..."

"Ben de yemezdim."

"Seni hiç aç bırakmadım da ondan böyle konuşuyorsun."

"Bu yüzden mi senden para istediğimde hep borç listelerini gösteriyorsun?"

"Problemlerin farkına varmalısın. Bak abine..."

"Ben abim değilim."

"Bunu biliyorum. Onun gölgesi bile olamazsın..."

"Sadece o daha şanslıydı..."

"Şanslı mı? Abin o iş için kendini paraladı."

"Etrafındakilerin popolarını yalayarak."

"Evet, ama şimdi ailesine bakıyor, karısı ise bütün gün gezmede..."

"Çünkü onun çalışmasını istemedi."

"Bir bu eksikti! Onun hakkında söylenenler yetmiyormuş gibi..."

"Niçin? Ne diyorlarmış?"

"Hiç, hiç..."

"Anne... Mario... Kesin şunu."

"Ne diyorlarmış? Konuş, haydi!"

"Gerçeği söylüyorlar! Bir fahişe olduğunu. Çıplak çıplak camdan baktığını, kocası evde yokken erkekleri eve aldığını."

"Yalancı!"

"İnanmıyor musun? Sen anlat Teresa."

"Ben karışmak istemiyorum."

"Yalancısın gördün mü?"

"Ben mi yalancıyım? Konuşsana Teresa, haydi!"

"Doğru, Mario. Utanmazın biri o. Ne işler çeviriyor..."

"Kes sesini sen! Onu kıskanmaktan başka bir şey yaptığın yok."

"Ben mi kıskançmışım? Neyini kıskanacakmışım onun?"

"Çünkü o güzel, sense bir cadısın, bir canavar."

"Mario! Çabuk ondan özür dile."

"Nedenmiş? Bir cadı o."

"Yeter artık! Gidiyorum ben. Gel buraya Luca... Gidiyoruz..."

"Bekle Teresa... Nereye gidiyorsun?"

"Beni durdurmaya kalkma. Bir daha buraya adımımı atmayacağım. Deli o. Tamamiyle deli!"

"Teresa! Bekle! Teresa... Şimdi memnun musun? Gitti işte."

"Umurumdaydı sanki!"

"Neler oluyor sana? Böyle birisi için ablana karşı olman..."

"Sakın sen de deneme! Sana da hazır ona göre!"

"Çıldırdın mı sen? O abinin karısı!"

"Ne olmuş yani?"

"Ah ha! Baban sağ olacaktı kı...

"Bırak babamı bulunduğu yerde kalsın! O senden kurtulmak için öldü.

"Bunu nasıl söylersin? Baban. Hatırlıyor musun? Enfarktüsten öldü."

"Hepsi bahane... Gerçek şu ki bıkmıştı."

"Benden mi? Ah! Bunları nasıl söylersin bana? Sizin için hayatımı harcadım ben sizin için... Senin için!"

"Bu komediyi kes artık!"

"Defol buradan!!! Bu eve bir daha adımını atma. Dışarı!"

"Gidiyorum, gidiyorum. Bir daha yüzümü göremeyeceksiniz!"

"Nereye gidiyorsun? Seni artık burada istemediğimi söyledim!!!"

"Valizimi hazırlamaya gidiyorum. Buraya bir daha dönmemek üzere gidiyorum."

"Ah keşke! Git, git, defol buradan! Onları büyütüp adam etmek için bir ömür harca ve sonra... Benden

kurtulmak için kendini öldürdü öyle mi? Ah, Tanrım! Ne kötülük ettim! Ona bütün sevgimi verdim. Şimdi gelip bundan yakınıyor! Bir dediği iki olmadı. Okula mı gitmek istemedi? Ben ne yaptım? Onu zorladım mı? Hayır... 'Eğer okula gitmek istemiyorsan, önemi yok, yavrum... kendine bir iş bulursun.' İş!... Bütün gün boş boş oturmak! Bana tahammül edemediği için kendini öldürdü ha... Tanrım! Bu günleri de mi görecektim? Ama suç o kadının! Oğullarımdan birini almakla kalmadı... Hayır! Mario'mu da çılgına çeviriyor! Oğullarım! Onları bunca zahmetle büyüttükten sonra. Onun suçu. Ancak Tanrı bunu ona ödetecek! O kadın bunu ödeyecek! Evet, çıldırdı! Ablasına cephe aldı. Annesine de! O kadın için... Paolo yetmezmiş gibi, Mario'yu da ele geçirmek istiyor! Ne kötülük yaptım ben? Ben ona gününü göstereceğim... Kiminle güreştiğini sanıyor ki? Ailesiyle mi?

"Anne... Ne var? Ne oldu?"

"Ah, Vittoria! Neyse ki buradasın."

"Ne var? Niçin ağlıyorsun?"

"Kardeşin..."

"Kim? Mario mu?"

"Evet... Çıldırdı!"

"Hâlâ şu iş meselesi mi?"

"Yok canım! Keşke öyle olsa! Gerçekten çıldırdı!"

"Niçin? Ne yaptı?"

"Onun suçu değil. O kadın yok mu..."

"Hangi kadın?"

"Oğluma birşeyler yaptı... Eminim!"

"Sen neler söylüyorsun? Kimden bahsediyorsun?"

"Oğlumu elimden almak istiyor! Ama ben ona gösteririm... Evine gideceğim. Şöyle saçlarından tutup..."

"Yeter artık! Nedir bu hikâye?"

"Biri yetmedi ona! Fahişe ikisini birden almak istiyor!"

"Kim bu fahişe? Neler olup bittiğini bana anlatacak mısın?"

"Ona ödeteceğim..."

"Yeter!!! Eğer benimle konuşmazsan, avazım çıktığı kadar bağıracağım!"

"Ne oluyor sana?"

"Kimden bahsettiğini söyler misin? Kim bu fahişe?"

"Kim olabilir ki? Senin yengen!"

"Laura mı? Ne yaptı?"

"Kardeşini şaşkına çevirdi... Mario'yu!!"

"Hiçbir şey anlamıyorum..."

"Bu sabah Teresa uğradı. Oradan buradan konuşurken Laura'dan bahsetti... Çırılçıplak pencereden bakıyormuş..."

"Her zamanki dedikoducu."

"Ne dedikoducusu! Tersine, bana olanları anlatmak istemiyordu! Artık daha fazla dayanamadığı için Laura'nın komşusu söylemiş ona!"

"Tamam. Ne olmuş yani?"

"O sırada Mario geldi."

"Ve konuştuklarınızı duydu."

"Hayır... Biz bu konudan bahsetmiyorduk. Ben iş bulup bulamadığını sordum, kibarca tabii. Sonra laf lafı açtı, bu konuya nasıl geldiğimizi bile hatırlamıyorum. Kısacası o kadından konuşulmaya başlandı... Mario'ya o kadın hakkında söylenenleri söyledim, o da bana yalancı olduğumu söyledi! Annesine! Onun için yaptığını bunca şeyden sonra! Bana, benim gibi kendini çocuklarına adamış bir anneye!..."

"Peki... Sonra ne oldu?"

"O zaman Teresa ona gerçek olduğunu söyledi ve o... Bir çılgın o! Ablasına sövdü. Ben olmasaydım, ona elini bile kaldırırdı! Zavallı ablan da ağlamaya başladı ve çekip gitti."

"Teresa mı ağladı?"

"Tam olarak ağlamak sayılmaz. Ama az kalsın ağlayacaktı."

"Ah, söylemek istediğim de oydu..."

"Her neyse, çekip gitti. Ben Mario'nun aklını başına getirmeye çalıştım... Bana ne dedi biliyor musun?"

"Lütfen, yeniden ağlamaya başlama."

"Nasıl ağlamayayım? Bir bilsen..."

"Ne dedi sana?"

"Ben... Baban... Nasıl yapabildi? Ona verdiğim bütün o sevgiden sonra... Evet, evet, sana anlatacağım. Baban, anlıyor musun? Babana da dokundu... Ölülere

bile saygısı kalmamış. Ben, ona göre, benim suçummuş. Ben yapmışım... Baban..."

"Hiçbir şey anlamıyorum."

"Bana dedi ki... baban, o aziz adam... Onun ölümü... Benim yüzümdenmiş, anlıyor musun? Çünkü artık bana tahammül edemiyormuş! Ama sen, Vittoria, nasıl öldüğünü hatırlarsın, değil mi? Beni ne kadar sevdiğini hatırlarsın..."

"Mario nerede şimdi?"

"Valizini hazırlıyor Gidecek. Onu evden kovdum. Ancak onun hatası değil. O kadın yaptı her şeyi... Ona büyü yaptı..."

"Aman, lütfen anne!"

"Senin bir şeyden haberin yok! Oğlumun nasıl olduğunu görmedin! Oğlum! Bu eve şeytan girdi! Şeytan... Annesine karşı geldi... Mario'nın! Yavrum benim! Nereye gidiyorsun?"

"Gidiyorum buradan. A, Vittoria burada mıydın?"

"Bekle Sana bunları söylemek istemiyordum! Senin suçun olmadığını biliyorum."

"Artık kararımı verdim. Burada daha fazla kalamam."

"Mario, böyle gidemezsin. Meraklanma. Seni tanıdığım bir kadına götüreceğim, o seni iyileştirir "

"Neler söylüyor bu?"

"Büyünün nasıl bozulacağını biliyor o. Hatta bir muska yaptırırız. Böylece yakamızdan düşer "

"Sen delisin... Ona elini sürmeye kalkışma, anlaşıldı mı? Adını bile ağzına almamalısın!"

"Gördün mü nasıl olmuş? Onunla sen konuş Vittoria."

"Tamam, ama sen yukarı çık artık."

"Tamam, tamam, gidiyorum. Konuş onunla... Kafasını toplasın... Çıldırmış!"

"Faydasız, Vittoria. Gitmem gerekiyor! Beni evden kovdu."

"Otur şöyle. Biraz konuşamaz mıyız?"

"Söyleyecek bir şey yok. Artık burada kalamam."

"Bak Mario, seninle benim aramızda çok yaş farkı yok... Ama benim başımdan neler geçtiğini bilirsin... Seni benden daha iyi kim anlayabilir? Derdini söyle bana. Belki sana yardım edebilirim."

"Sana ne söyleyeceğimi bilemiyorum. Laura..."

"Ne? Ona âşık mısın?"

"Hayır! Neler söylüyorsun sen? Onlar kötü. Onun hakkında..."

"Bilirsin insanlar fesattır... Benim hakkımda neler söylediklerini bir bilsen!"

"Ama o çok güzel bir kadın..."

"Evet, çok güzel.

"Onlar kıskançlar."

"Evet, kıskançlar."

"O herkesten farklı..."

"Evet, farklı."

"Ve onu kimse anlamıyor. Paolo bile."

"Paoluo onu seviyor."

"Bu doğru değil! Paolo onu sevmiyor ve o çok acı çekiyor."

"Acı mı çekiyor?"

"Evet, banyoya kapanıyor ve ağlıyor "

"Ya annem?"

"Farkında değil. Kimse farkında değil. Sadece ben!"

"Çünkü sen duyarlısın."

"Evet, onun gibi."

"Ve ona âşıksın..."

"Hayır! Sadece onun mutlu olmasını istiyorum."

"Mutlu değil mi?"

"Hayır."

"Sen nereden biliyorsun?"

"Bana kendisi söyledi."

"Ne zaman?"

"Bir gün... Gözlerinin kıpkırmızı olduğunu gördüm, o da bana anlattı."

"Sana ne söyledi?"

"Mutlu olmadığını."

"Niçin?"

"Acı çekiyor."

"Neden?"

"Sana söyleyemem."

"Niçin?"

"Ona ihanet edemem."

"Bana güvenmiyor musun?"

"Evet."

"O halde?"

"Yapamam."

"Kimseye söylemeyeceğim.."

"Gerçekten yapamam..."

"Güven bana."

"Yemin eder misin?"

"Yemin ederim."

"Acı çekmesinin sebebi... Kimseye söylemeyeceğine emin misin?"

"Acı çekiyor, çünkü kıskanıyor...

"Kimi?"

"Paolo'yu."

"Neden ama?"

"Çünkü ona âşık."

"Ya Paolo?"

"Paolo'ya ne olmuş?"

"Laura'yı aldatıyor mu?"

"O öyle sanıyor... Kıskançlıktan çıldırıyor. Paolo ona âşık değil."

"Ona âşık."

"Hayır, değil. Onun daha çok ilgiye ihtiyacı var."

"Sırrını sana mı açıyor?"

"Sadece bir defa... Onu sevdiğimi hissediyor."

"Öyleyse onu seviyorsun?"
"Evet, ama ona âşık değilim."
"Yazık!"
"Ne?"
"Yazık ki ona âşık değilsin."
"Niçin?"
"Belki de birilerinin onu..."
"Birilerinin ne?"
"Birilerinin ona âşık olduğunu bilseydi kendini iyi hissederdi... Tabiî ki sen değil."
"Niçin ben değilmişim?"
"Sen onun kayınbiraderisin."
"Ne olmuş yani?"
"Bunu yapamazsın. Yapmamalısın."
"Eğer ona âşık olsaydım, ne yapabilirdim ki?"
"Gördün mü, ona âşıksın işte?"
"Eğer dedim sana..."
"Öyleyse sorun yok. Eğer onu sevmiyorsan."
"Ya sevsem?"
"O zaman ben senin tarafında olurum."
"Gerçekten mi?"
"Peki, ne yapabiliriz?"
"Ben onunla konuşurum."
"Hayır. O Paolo'ya âşık."
"Ya Paolo'nun onu aldattığını keşfederse?"
"Niçin? Paolo onu aldatıyor mu?"
"Hayır... Bilmiyorum... Diyorum ki... Onu buna inandırabilirim."
"Üzülecektir "
"Ama sen kârlı çıkarsın."
"Bana âşık değil."
"Nereden biliyorsun? Denememe izin ver."
"Hayır, hayır Faydasız."
"Eğer Paolo'yu terk ederse, senin önün açılır."
"Ama ben..."

"Sus! Annem geliyor!"
"Öyleyse... Aklını başına getirdin mi?"
"Artık gitmekten vazgeçtim."

Vittoria çocuklar arasında en tuhaf olanıydı, ya da dinsel ve tinsel ilkelere sıkı sıkıya bağlı annesi onu böyle değerlendiriyordu. Gerçekte, Vittoria'nın tindışı bir yanı da yoktu... Yaşam koşulları, yalnızca onlar Vittoria'yı böyle davranmaya zorlanmışlardı ve o da kendini bırakıp, kişilik özelliklerini ayrımsayamadan buna uyum sağlamıştı. Mario'yu Paolo'dan daha fazla sevmiyordu, ikisi de kardeşiydi ve eğer Mario, Laura'nın kocası, Paolo da mutsuz âşık olsaydı, Paolo'nun tarafına geçmek için bir an bile düşünmezdi. Dramatik durumları seviyordu, olanaksız bir aşk düşüncesi onu ölçüsüz heyecanlandırıyordu ve bir aşk hikâyesinin olay örgüsünü dokumak, arabulucu olmak, yaşadığını hissetmesini, neredeyse kendini aşk koruyucusu olarak görmesini sağlıyordu... Kısacası, kardeşine yardım edeceğine söz verdiyse, bu, ne bir iyilik girişiminde bulunmak, ne de insanı, kendi sorunlarını çözmek, ya da hiç değilse, onları aklından çıkarmak için başkalarının sorunlarıyla uğraşmaya iten 'acı paylaşmak' adınaydı. Yalnızca, Mario'nun ne pahasına olursa olsun aşkını kabul etmesini istiyordu. Daha sonra, ne yapacağını pek kestiremeden bu arabulucu rolünü üstlenmeye karar verdi. Laura'nın acı çektiğini bilmek, kafasında bin türlü soru oluşturuyordu... Yengesi için ne acıma, ne anlayış hissediyordu, ne de sevgi... kıskançlık... Her zaman âşık olan Vittoria, birdenbire, asla benzer bir duygu hissetmediğinin ve neredeyse Laura'yı kıskandığının ayırdına vardı. Tutku... o yalnızca gözyaşları ve iç sızısı olarak tanımıştı bu duyguyu, bunlarda da, tutkudan çok melodram tadı vardı. O gerekti-

ği her an bayılabilme hakkına sahip olabilmek, ateşli aşk itirafları duymak ve belki de, bu romantik yaşantısının sonunda veremden ölmek için birkaç yüzyıl önce doğmak isterdi. Andrea'yı, farklı nedenlerden, tüm benliği ile istemişti. Vücuduna yapılan herhangi bir müdahale gibi, doğum da onu korkutuyordu. Sancılar başladığında bir an için duraksadı. Evet, o zaman Giovanni'ye, çocuğuna ve kendine sövüp saydı. Acıya karşı dayanıklı değildi, çünkü acı gerçekti. Kalp acısına melodramatik bir gösteriyle karşı koyabilirdi, ama bedensel acıya çare bulamıyordu. Bazen, yatakta, ölmek üzere olduğuna inanmak hoşuna gidiyordu, fakat sonra acı hafifliyor ve hayal kırıklığına uğruyordu. Hamilelik dönemi zor geçmemişti, küçük Andrea, sakıncası bir yana, yakışıksız kaçan daracık elbiseler giymekte inat eden annesinin yeni durumunu yalnızca birazcık belli ediyordu. Aynanın Vittoria'ya yansıttığı, annelik görüntüsünden (aslında doğru muydu, yoksa sık sık yaptığı gibi özümsediği yanlarından biri miydi bilinmez?) zarar görmemiş güzel ve seksi bir kız görüntüsüydü. Gerçekte, bakanın gözüne göre, aynanın yansıttığı görüntü kadar yanıltıcı hiçbir şeyin olmadığı bilinir. Vittoria'yı mini eteği, gömleği, iğne topukları ve küçük karnıyla görmenin yarattığı gerçek izlenim, bayağılık karşısında sıklıkla hissedilen o tiksinti duygusuyla birlikte gülme ve acıma uyandırıyordu. Vittoria hâlâ güzeldi, çok güzeldi; eğer durumunu kabul etmiş olsaydı, büyük bir olasılıkla daha da güzel olacaktı: Umut ve sabır dolu gülümsemesi, iyicil ve yumuşak bakışlarıyla çok güzel bir anne olabilirdi. Oysa Vittoria'nın yüzü hırslı, gülümsemesi yarı isterik, gözleri istekli ve açtı. Hamileliği belirginliştikçe, Andrea'yı eski bedenindeki giysilerin içine daha da çok sıkıştırıyordu, ta ki kendi soluğu da kesilinceye kadar. Annesi acımasızdı: Sözcük dağarındaki en sert sözcükleri kullanıyor, yüzüne gülüyor, ona en ağır hakaretleri yağdırı-

yordu. Sonra Andrea doğdu ve ilk zamanlar Vittoria gerçekten mutluydu; oynamak için yeni ve çok güzel bir rol bulmuştu: Genç kız-anne* Yalnızca yavrusunun sevgisi uğruna terk edilmenin acısını ve yaralı gururunu bir yana atıp, parasal sıkıntılara, önyargılara, her şeye ve herkese meydan okuyordu küçük kahraman. Bir hafta boyunca kızını çok sevmişti: Ona en güzel giysileri alıyor, günde iki-üç kez banyo yaptırıyor, kendi büyüklenmesini Andrea'ya yansıtıyor ve onu kremlere, parfümlere boğuyordu. Bir dergiye abone olmuştu, oyuncak ve çocuk bezi istifliyordu. Çocuğun saçlarını kendi çocukluğunda olduğu gibi kesebilmek için uzamalarını sabırsızlıkla bekliyordu... Onda mavi gözlerini ve sarı saçlarını görüyor, onu gezmeye götürüyor ve şehri dolaştırıyor, ona gebe kaldığı yer olan parkı gösteriyordu (aslında "o" geceyi bir pansiyonda geçirdiğini çok iyi anımsıyordu, ama kızını böyle bir şeyle allak bullak edemezdi), Andrea için zamanın önemli bir kişisinin kolunda, şan şeref dolu bir gelecek hayal ediyordu; çocuğu huzursuz edecek şekilde herhangi bir sanatsal eğilim belirtisi arıyordu. Kendisiyle evlenmek isteyen, böylece babası olacak olan milyarder bir prensten söz ediyordu, ama o, krallara yaraşır yerlere uygun olmadığını düşündüğünden, olumsuz karşılık vermiş, prensin ona sunduğu parasal yardımı da (her hafta milyonlarca lirayı...) geri çevirmiş, onu derin acılar içinde bırakmıştı. Aslında söyledikleri arasında doğru olanları da vardı: Evet, Giovanni bir prens değildi, ama zengin sayılırdı; babası olduğuna dair kuşkularından ve geçirmek zorunda kaldığı babalık testinden söz etmemişti, gerçekte Giovanni onunla evlenmeyi aklının ucuna bile getirmemişti; ancak sonunda, gururundan ondan bir lira bile kabul etmeyen kendisi değil miydi? Tamam milyonlarca lira değildi, ama ayda beşyüzbin lira da hiç

* Yasal olarak evlenmeden çocuk sahibi olan kadın. –yay. n.

yoktan iyiydi... O ise başını dikleştirmiş ve: "Sadaka kabul etmiyorum, çocuğum benim yanımda kalacak ve onu ben büyüteceğim. Ancak sen onu asla aramayacaksın!" demişti. Ve tüm hamileliği boyunca böyle de oldu. Küçük doğduğunda, Vittoria ona *Andrea doğdu* yazılı bir pusula göndermeyi iyi akıl etmişti. Hiç değilse kız mı yoksa erkek mi olduğunu öğrenmek için Giovanni'nin çıkıp geleceğini umuyordu. Cevap alamadı. Bir hafta boyunca o canavarı unutmaya ve kendini yalnızca kızına adamaya karar verdi. Ama Andrea da ötekiler gibi bir çocuktu ve öteki çocuklar gibi altının değiştirilmesine gereksinimi vardı ve bu, yeni anne için oldukça sevimsiz bir olaydı. Sadece bununla da kalmıyordu. Andrea'nın gözleri mavi değildi, hatta şaşı olmasa da şehla olduğunu söyleyenler de vardı. Bu bir annenin çocuğuna hissettiği sevgiyi tüketmeye yetmese bile, coşkusunun biraz da olsa azalmasına yol açabilirdi...

Böylece Vittoria tekrar kendisi ile uğraşmaya koyuldu, kızına emanet ettiği kibirini kuşandı, gelecek zengin bir adamın düşünü kurmaya, çocuğu lanetler okuyan annesine bırakıp dışarıya çıkmaya başladı. Bir çocuğu olduğu düşüncesi, öç alma fikrinden uzaklaştırmıştı onu, şimdi ise Andrea anneannesinin koruması altında olduğundan ve kendisinin de hiçbir amacı kalmadığından, anne olmanın ağırlığını hissetmeye başlamış ve Giovanni'yi görmeye karar vermişti. Hâlâ çok sıkı olan (ancak aynada kıvrımlarının iyi dağılmış olduğu yanılgısına kapılıyordu) daracık kırmızı elbisesini giydi, yüksek topuklu ayakkabıları da kırmızıydı, siyah ve çanta ve kucağında çocuğu ile Giovanni'nin bürosuna gitti; kapıyı açtı, Andrea'yı yazı masasının üzerine koydu ve Giovanni'nin iş arkadaşlarının bakışlarına aldırmaksızın, bacakları açık, elleri belinde karşısına dikildi. Birkaç saniyelik sessizlikten sonra "Artık sorumluluklarını yerine getir!" diye içini boşalttı. Giovanni soğukkanlılıkla iş

arkadaşlarını dışarıya çıkardı, ona Andrea'yı almasını söyledi ve mezun olduğu okulu sorup eve gönderdi. İki haftalık sessizlikten sonra, Vittoria (mini eteği ve deri montuyla) büroya geri döndü ve "sorumluluklarını yerine getir!" diye yineledi. Giovanni bu kez daha da soğuk bir tavırla Andrea'yı almasını ve ertesi gün Leonoardo da Vinci İlkokulu'na başvurmasını söyledi. Vittoria, gururla kafasını kaldırıp saçlarını savurdu: "Senden yardım istemek için mi geldiğimi sandın?" dedi. Giovanni sertçe "Burdan toz ol!" diye yanıtladı.

İki saniye için karşı çıktı, ama sonra kırgın bir havayla, kapıyı kapadı ve annesine hiçbir sınava katılmadan çok iyi bir iş bulduğu haberini vermek üzere hoşnut bir şekilde eve döndü. O andan itibaren kızına karşı duyduğu son ilgi kırıntısını da yitirdi; artık, özellikle, somut ve gerçek rastlantısal karşılaşma olasılıkları doğmuştu; zenginlik ve aşk rüyalarını gerçekleştirmeye çalışıyordu. Son olarak, ilgisi otuz beş yaşlarında bir dul erkek üzerinde yoğunlaşmıştı; adam bir yıldır duldu ve yedi yaşında Silvio adında bir çocuğu vardı. Silvio görünüşte normal, okula isteyerek giden ve öğretmeni Vittoria'ya gönülden bağlı bir çocuktu. Ancak her şey rastlantısal değildi. Vittoria'nın çocuğun defterlerine "övgüler" döktürmesi, güzelliği için iltifatlar yağdırması, boşuna değildi, üstelik okul çıkışı çocuğu eve kendisi bırakıyordu. Silvio'nun babası Maurizio adında bir banka memuruydu, oldukça içine kapalı bir insandı, özellikle de tümör yüzünden ölen karısından sonra böyle olmuştu. Çocuğuyla ve onun okuldaki başarısıyla fazla ilgilenmiyordu ve oğlunun öğretmeni olmasına karşın, davetsiz misafir izlenimi veren bu kızın gündelik ziyaretlerine pek zor katlanıyordu. Silvio, annesinin ölmüş olduğunu biliyordu, annesi yataktayken ona uzun bir yolculuğa çıkacağını anlattığında gözyaşlarını silmişti... Ve bu sözler onu içten içe öfkelendirmişti: Hâlâ ona

çocukmuş gibi davranıyorlardı... O ölümün ne olduğunu biliyordu, küçük kırmızı balığı Lucio öldüğünde ne olduğunu anlamıştı ölümün. Aileden uzak tutulmaya çalışılan fazladan bir acıydı ölüm... Bu gerçeği bile annesine söyleyemezdi: Onu daha fazla üzmemek için kandırması, anlamamış gibi yapması, bilmemesi gerekiyordu. Ve şimdi, bir yıl aradan sonra ona bakan, onu şımartan, onu koruyan yeni bir insan vardı. Silvio öğretmenine iltifatlar yağdırıyor, babası ender olarak okuluna ilişkin soru sorduğunda tıpkı taşkın bir nehir gibi oluyordu: Arkadaşları, dostlukları ya da onu ilgilendiren oyunlar yoktu hayatında. Düşüncelerini yalnızca Vittoria dolduruyordu... Öte yandan, Vittoria, Silvio'nun babasından kuru kuruya bir teşekkürden başka, boşu boşuna, bir adım, ufacık bir adım bekledikten sonra, başka bir yöntem düşündü. Çocuğa çok katı davranmaya, sürekli ve varsayımsal dikkatsizlikliğinden dolayı azarlamaya, notlarını düşürmeye, hazırlıksız anını yakalayabilmek için sık sık derse kaldırmaya başladı. Birkaç hafta sonra, Silvio'nun gözyaşları arasında, derslerindeki kaygı verici kötüleşmeyi açıklamak için çocuğun babasını çağırmak zorunda hissetti kendini. Baba duymazlıktan geldi ve çocuk günlerce öğretmeninin azarlarına ve sınıfta bırakma tehditlerine katlanmak zorunda kaldı. Kendi açısından Silvio, olanca gücüyle gerekçe bulmaya çalışıyordu: Şimdi, gerçekten saatlerce çalışsa da şiirleri anımsayamıyordu, buna yemin edebilirdi! Neredeyse okumayı bile unutacak noktaya gelmişti ve Vittoria onu acımasızca sıkıştırıyordu: Hemen babasıyla konuşması gerektiğini haykırıyordu. Çileden çıkmış olan Vittoria, bir gün, onu eve bıraktığında, nihayet bu üzücü sorunu çözmek, ya da hiç değilse tartışmak amacıyla babanın dönüşünü beklemeye karar verdi. Maurizio'nun öğle yemeği için bir saatlik arada eve dönmesi gerekiyordu. Yollarda deli gibi koşuşturmak

zorunda kaldığı için öğle tatilinden nefret ediyordu. Çalıştığı banka şehrin merkezinde, evi ise neredeyse banliyödeydi. Trafiğin yoğun olduğu bu saatlerde on dakikadan az sürede hedefe ulaşmak bir ham hayalden başka bir şey değildi. Neyse ki alışveriş yapmak ve masayı hazırlamakla Silvio ilgileniyor, böylece ona birkaç değerli dakika kazandırıyordu. Maurizio kapıyı kapadığında, hazırlanmış masayı ve sessizce oturmuş ona bakan ikisini görünce içi iyice karardı. Paltosunu bir sandalyenin üzerine bıraktı ve "iyi günler," dedi. Vittoria "iyi günler," diye yanıtladı. Maurizio, sessizce, Vittoria'nın onun rahatsızlığını anlamasını bekledi, ama kız, soğukkanlılıkla, anlamamış gibi davrandı ve saçlarını savurdu.

"Sizi bizimle birlikte yemeğe davet ederdim, ama yiyeceklerimiz çok basit şeyler..."

"Kaygılanmayın Bay Donati, ben çok daha geç yerim. Burada olmamın sebebi, cüretimi bağışlayın... oğlunuz Silvio'nun..."

"Sözünüzü kestiğim için özür dilerim Bayan..."

"Giuberti, ama Vittoria da diyebilirsiniz."

"Sizden özür diliyorum, Bayan Giuberti, ama benim öğle yemeği tatilim yalnızca bir saat."

"A evet, beni dert etmeyin. Yemenize bakın. Bu arada da ben size Silvio'nun durumundan bahsederim... Biliyorsunuz, ben oğlunuzu çok seviyorum, doğru değil mi Silvio'cuğum? Tam olarak bir anne gibi olmasa da, bir abla gibi diyebilirim."

"Buyurmaz mıydınız?"

"Hayır, hayır, teşekkürler. Diyordum ki, Silvio beni kaygılandırıyor. Kısa süre öncesine kadar örnek bir öğrenciydi, son derece ilgiliydi, ama şimdi... İsteksiz, ders çalışmıyor, okumayı reddediyor... Ben, bence geçirdiği sarsıntı..."

"Annesi geçen yıl öldü."

"Tamam işte! Onun yaşındaki bir çocuk için, okula gelen, çocuklarının durumu hakkında bilgi alan anneleri görmek..."

"Ben varım."

"Tabiî ki, ama... Sizin omuzlarınızda çok fazla yük var. Özel hayatınıza karışmak istemem, ama size tavsiyem..."

"Bayan Giuberti! İlginiz ve oğluma gösterdiğiniz sevgi için size minnettarım, ama, özel hayatıma müdahale etmeyin lütfen!"

"Bağışlayın. Ben... ben yalnızca oğlunuz için kaygılanıyordum. Bu demektir ki, bundan böyle, oğlunuza normal bir öğretmen gibi davranacağım!"

"Size minnettar kalırım."

"İyi günler, özür dilerim. Hoşça kal, küçüğüm."

"Hoşça kal, Vittoria. Vittoria... Beni seviyor musun?"

Maurizio, duyarsız görünümüne karşın oğlunu gerçekten seviyordu ve şimdi Vittoria'nın sert tutumu yerine umursamaz tutumunun onu daha da üzdüğünü gördükçe, çok acı çekiyordu. Böylece Vittoria ile konuşmak için okula gitmeye karar verdi. Bu olay, Vittoria'nın, erkek kardeşine, âşıklara yardım etme vaadinden bir gün sonra oldu... Ondan özür diledi ve o akşam Silvio ile beraber onu bir lokantaya yemeğe davet etti. Vittoria, Silvio'nun iyiliği için, hemen razı oldu.

"Vìola! Vìola!!"

"Vittoria... Ne var? Neyin var?"

"Ah, Vìola! Vìola! Bir bilsen..."

"Ne oldu? Konuşsana."

"Maurizio..."

"Silvio'nun babası mı?"

"Evet."

"Ne yaptı?"

"Bugün okula geldi."

"Özür dilemek için mi?"

"Yalnızca o değil... Ne kadar mutluyum."

"Haydi, anlat bana."

"Elinde kocaman bir buket gülle... sarı gülle geldi!"

"Sarı mı? Tam senin hoşlandığın gibi! Ama bunu nasıl bildi?"

"Kader, görüyorsun ya! Benden af diledi ve... akşam yemeğine davet etti."

"Ne zaman?"

"Bu akşam! Anlıyor musun? Onunla yemeğe gidiyorum!"

"Ne güzel... Nereye götürecek seni?"

"Ne bileyim ben? Seçkin eğlence yerlerinden birine. Bana âşık, bunu hissediyorum!"

"Evlenecek misiniz dersin?"

"Ah, elbette! Silvio bana deli oluyor ve o, Maurizio, bana nasıl bakıyor bir görsen! Ah, Vìola... Ama senin neyin var?"

"Bir şey yok. Yalnızca senin için çok mutluyum. Buradan çok uzakta mı oturuyor?"

"Viola... Sen ayrılacağımızdan korkuyorsun. Ama yanılıyorsun. Sen ve ben her zaman birlikte olacağız, anladın mı? Ama şimdi... Ne giysem acaba? Hazırlanmalıyım."

"Henüz çok erken."

"Kusursuz olmalıyım. Saçlarım bir felaket! Yıkanmalıyım. Sen, Viola, Teresa'ya git. Kürkünü ödünç vermesini söyle."

"Ama nasıl giderim?"

"Yalvarırım, yalvarırım sana. Hayatımızın fırsatı bu. Bana bunu kaybettiremezsin."

"Tamam. Mario beni götürebilir mi bir bakayım. Aklıma gelmişken, seninle konuşmak istediğini söyledi."

"Ah, evet, evet. Sonra, sonra... Sen şimdi git. Ve çabuk ol... Ha! ipek gömleğini de iste. Acele et, acele et. Ne kadar çirkinim!"

Bütün öğleden sonra, Vittoria'nın akşam için hazırlanmasına ayrıldı. Viola, heyecanla, onun çevresinde dolanmaktan, ona hayran hayran bakmaktan ve en ufak bir kıskançlık belirtisi olmadan "Ne kadar güzelsin" demekten başka bir şey yapmadı. Teresa'dan kürkü alabilmek için bir hayli zorlanmıştı, ama ipek gömleği almasını gözyaşları bile sağlayamadı. Ondokuz otuzda, Maurizio onu almaya geldiğinde, Viola ağlayarak ablasına sarıldı ve ona hayattaki tüm mutlulukları diledi; Mario ona kaşla göz arasında verdiği sözü hatırlattı; annesi kızına Andrea'nın saygıdeğer bir adamdan olduğunu anımsattı... Kapı kapandı ve hemen Maurizio'nun koluna girmiş, Silvio'nun da elini tutmuş olan Vittoria için sonunda akşam başladı. Aynalarla kaplı (Vittoria için ne mutluluk!) güzel bir lokantada, dört kişilik bir masada yediler: Silvio, Vittoria, Maurizio, kürk... Nazik iltifatlar yapmaya pek alışık olmayan Maurizio, gene de Vit-

toria'nın kürküne övgüler yağdırarak kibar olmaya uğraştı. Silvio bir ona bir ötekine bakıyor, her fırsatta Vittoria'nın üstün niteliklerini belirtiyor, babası sık sık annesiyle ilgili birşeyler söyledikçe onu frenliyor, canlılığını yitirmesinin ötesinde, can çekişen bir konuşmayı hareketlendirmek için bazen acınası girişimlerde bulunuyordu... Vittoria kadınca gülümsüyor, ısrarlı bakıyor ve saçlarını savuruyordu. Ara sıra, Maurizio'nun ne düşündüğünü sorması için biryerlere dalıyordu ve bir iç çekişle düzmece gizini açıyordu: "Yalnızlık ne kötü!", onun sürekli olarak öne sürdüğü kozuydu... Kendini pek de alçakgönüllü olmayan bir psikolog sanarak, adamın acılarını, zayıf noktasını anladığına, onunla aynı duyguları paylaştığına inanıyordu...

Ancak Maurizio'nun yalnızlıktan şikâyeti yoktu, hatta bunu arıyordu. Karısını sevmişti, hâlâ da seviyordu ve istediği tek şey yalnız başına kalıp onu düşünmek, aramak, yaşamaktı... Geceleri acı çekmiyordu, çünkü yatakta karısının kokusu ve hatırası onu kucaklıyordu... Bekâr kalması zorlama bir özveri değildi: Hiç yorulmadan, hatta "onun" ellerinin (çünkü onun elleriydi) tenine her dokunuşunda hissettiği ürpertiyi algılayarak, defalarca, eskisinden de çok sevişiyordu onunla... Onu saran böylesi büyük bir aşkla kendini nasıl yalnız hissedebilirdi? Deli değildi, onun öldüğünü çok iyi biliyordu, onu partilere, davetlere, akşam gezmelerine çağırdıklarında bunu anımsatmaktan başka bir şey yapmıyorlardı. Ancak o, karısını eskisinden daha çok olmasa bile, böyle ölü olarak da seviyordu... Şimdi basit ve ölümcül hatalar azalmış, tanrısal erdemler yükselmişken... Vittoria'nın sözleri, az da olsa, bu kız için acıma duygusu uyandırıyordu... Tıpkı "Yağmur yağdığında hava güzel değildir" der gibi, şöyle yanıtlıyordu o zaman: "Elbette, yalnız olmak çok kötüdür," Vittoria için bu cümle yarı aşk itirafı sayılırdı... Saat onbirde, sevinçten uçarak eve döndü.

"Vìola... Sen miydin Mario."

"Viola yattı. Seni yarım saat öncesine kadar bekledi."

"Öyleyse, belki hâlâ uyanıktır."

"Hayır, bekle! Konuşmamız lazım."

"Tam da bu akşam mı? Hemen anlatmalıyım..."

"Benimle konuşsan olmaz mı?"

"Ama sen..."

"Ben sana güvendim."

"Tabii olur, nasıl olsa Vìola uyumuştur bile. Mario, bilsen ne kadar sevinçliyim!"

"Yani, her şey iyi gitti."

"İyi mi? Harika gitti. Bana âşık, biliyorum."

"Sana itiraf etti mi?"

"Yok canım! Neredeyse kırkına varmış bir adam itirafta bulunur mu hiç!!"

"O halde... Seni öptü mü?"

"İlk randevuda mı!"

"Elini tuttu mu?"

"Oğlunun önünde."

"Ya özel iltifatlar?"

"Birkaç tane."

"Vittoria..."

"Bana öyle bakma. Âşık olduğunu biliyorum."

"Neye dayanarak söylüyorsun bunu?"

"Öncelikle, beni akşam yemeğine davet etti."

"Bunda olağandışı ne var?"

"Karısı öldüğünden beri iş haricinde evden dışarı çıkmamış ve hiçbir kadınla ilgilenmemiş."

"Eh... Sen bir kadın sayılmazsın... Herhangi bir kadın demek istiyordum. Sen oğlunun öğretmenisin."

"Ne yani? Silvio'nun bütün öğretmenleriyle çıkmak zorunda mı?"

"Ne ilgisi var? Gene de..."

"Sadece bu değil... Onunla aramızda birşeyler var. İkimiz de trajik demesem de, acı deneyimler yaşamışız. Yalnızlık..."

"Ne yalnızlığı!?"

"Kendimi yalnız hissettiğimde sana mı söyleyecektim? Hep kendi dertlerinle uğraşan sana. O... Onunla... Benim duyarlılığımı anlayabilecek bir o var "

"Haydi!! Her zamanki gibi bir-iki gün sürer "

"Senden iğreniyorum. Hep benim mutluluğumu bozmak istiyorsunuz."

"Ben mi!? Andrea'yı biliyor mu?"

"Tam olarak değil. Birşeyler anladı, ama gerçek bir beyefendi olduğundan, hiç soru sormadı. İlgili olduğu anlaşılıyordu. Hayatımın erkeği..."

"Senin için sevindim! Umarım sürer."

"Sana kanıtlayacağım... O farklı."

"Tamam, tamam. Şimdi benden bahsedebilir miyiz?"

"Şimdi mi? Andrea'ya bakmalıyım."

"Her zamanki gibi uyuyor. Dinle, eğer bana yardım etmek istemiyorsan, söylemen yeterli. Ben hep yalnızdım zaten..."

"Tabii ki sana yardım etmek istiyorum. Hayrola... Konu Laura mı?"

"Bırak şu havaları."

"Ne havası?"

"Ne bileyim. Sinirimi bozuyor."

"Bana demiştin ki..."

"Yanıldım. Hepsini unut. İyi geceler "

"Nereye gidiyorsun? Bekle..."

"Benim hiçbir şeye ihtiyacım yok."

"Laura'ya ne yapacağımı buldum."

"Beni ilgilendirmiyor."

"Aptal gururunu bir yana bırak."

"Bir şey yaptığım yok. Kısacası, beni ilgilendirmiyor."

"Ne?"

"Hiçbir şey."

"Peki Laura..."

"Sana yalan söyledim. Ona âşık değilim."

"Sana inanmıyorum."

"İyi geceler."

"Kendin bilirsin."

Mario, yengesine gerçek anlamda âşık değildi aslında, ama şimdi duyacağı acıyı düşünerek, ona duyduğu aşk, iç dünyasında bir çılgınlığa dönüşmüştü. O her zamanki gibi yalnız, kimse tarafından anlaşılamayandı. Vittoria... Nasıl olup da ondan yardım bekleyebilmişti? Ona göre, Laura'ya duyduğu aşk çok daha derindi. Onun gözyaşlarını anımsıyordu. Acı çekiyordu Laura. Ya o? Onun acısına kim aldırıyordu sanki? Arkadaşları mı? Hiç arkadaşı olmamıştı ki... Hiçbir şeye sahip olmamıştı. Hayat ona hiçbir şey vermemişti... Uygunsuz, sıradışı hissediyordu kendisini. Dışarıya çıkıyordu, bazen gülüyordu, ama hep üzgün ve yenilmiş olarak eve dönmesi gerektiğinin bilincinde olmanın verdiği bir acıyla, tıpkı ölüm kararı belirlenmiş ve öleceğinin ayırdına varan bir hasta gibi. Böylece hayatın tadını çıkarmaya, her şeyi görmeye ve tanımaya, kendini eğlenceye vermeye karar verdi, ancak bir an için bile olsa, yalnız kaldığında, ölümünü düşünecek ve her şey boşuna olacaktı. Mario'nun dramı daha da kötüydü: Her ne kadar ani ve beklenmedik bir ölüm sezse de, varlığının ne zamana kadar süreceğini bilmiyordu; ve amaçsızca, ölüm dışında hiçbir amaca bağlanmadan yaşayıp gidiyordu... Bazen kendini öldürmek istiyormuş gibi yapmaya karar veriyor ve bir hafta boyunca dolu dolu yaşamayı hedefliyordu. Ama yapamıyordu, kendisiyle dalga geçmeyi bilmiyordu. Hayatında dayanacağı noktalar olmaması çekilmez geliyordu ona. İdeallere sarılıyordu... Politikaya örneğin... Ama Paolo gibi bir koltuk kapabilmek için değil. O gerçekten de birşeyler oluşturmak istiyordu.

Okuldayken bir öğretmenin zoruyla okuduğu *Cortis'in Serüvenleri* aklına geliyordu, ama öyküyü çok iyi anımsayamıyordu. Yalnızca, kutsal bir öfkeyle belirgenleşen başkahraman Daniele'yi hatırlıyordu. Cortis neye inanıyordu? Mario neye inanabilirdi?

Sonunda politikayla uğraşmaya başladı, gazeteleri didik didik etti: Bakanlar, hükümetler, krizler... Anlamasını ve katılımını engelleyen bir yığın karmaşık terimler yığınıyla doluydu gazeteler. Yeterli kültürü ve bilgisi yoktu. O yüksek amaçlardan vazgeçip belediye yönetimiyle ilgilenerek işe yeniden başlamaya karar verdi. Danışman ya da belediye başkanı olabilirdi... Neden olmasındı? Ama hangi partiden? Hangi ideallerle? Hangi amaç için? Ansiklopediden DC, PCI, PSI'nin anlamlarını ve kaynaklarını okudu ve sonunda Marx'ın düşüncelerinin kendininkilerden çok uzak olmadığına karar verdi. Böylece Mario komünist kimliğine büründü. Yeni ilkesini ailesine duyurdu: Paolo gülmeye başladı, Teresa ağzını bile açmadı, Vittoria düşünecek daha önemli şeyler olduğunu söyledi ve Viola onu destekledi. Yalnızca annesi, tamamiyle karşıt olan düşüncesini saklamadı: Komünistler kiliseye girmeyi reddeden, Tanrı tarafından dışlanmış, rahiplerin nefret ettikleri kimselerdi... Kısacası, kimisi bir nedenden, kimisi öteki nedenden dolayı, ama sonuçta herkes Mario'nun ideolojisine karşıydı. Onu daha büyük bir tutkuyla bağlanmaya iten başlıca nedenlerden biri de bu oldu. İşçilerle, bir sendikacıyla konuştu, onlara hayatlarını anlattırdı. Kuramsal olarak birşeylerin değiştiğini, yeni haklardan yararlandıklarını öğrendi... Ancak işbirliği yapmak zorunda bırakıldıklarını da öğrendi; iyi görünebilmek adına birbirlerini suçladıklarını; şefleri onlara selam vermediği halde ona kahve ikram etmeyi sürdürdüklerini öğrendi; belediye başkanının artık yalnızca ismen var olduğunu ve aslında pek ender yapılan görevlerin ardından ger-

çekleştirilen toplantılarda başkanın temsilcisinin kendisine vadedilen terfi uğruna işçileri kapı dışarı ettiğini öğrendi; hastalığın hâlâ işten kaçmak için bir bahane olduğunu öğrendi. Böylece halka yönelmeye, politikaya atılmaya karar verdi... Birilerini ikna etmiş, çok kişiyle konuşmuştu, sabırsızlıkla seçim ayının gelmesini beklemeye koyuldu. Bu arada, partisi için bir isim arıyordu. Otuzdan fazla kayıtlı üyesi vardı, ama hiç para ödemiyorlardı, henüz fikirler ham durumdaydı. Kayıtlıların her biri yeni sorunlara, yeni rahatsızlıklara eğilebilmek için araştırma yapıyorlar ve böylece düşüncelerine bir şekil, bir yön vermeye çalışıyorlardı. G. büyük bir kent sayılmazdı: Haber yayıldı... Arkadaşları iş istemeye geliyorlardı ve onlarla beraber arkadaşlarının arkadaşları ve arkadaşlarının arkadaşlarının arkadaşları da. "Kaygılanma, sana bir iş bulacağız" ve "Önce Mario'yu seçin", sözleri arasında, Mario aslında kimsenin, gerçekte, fikirlerle, reformlarla ilgili olmadığını anladı. Onlara iş vermesi gerekiyordu ve halen önemli bir kişi değildi! Topluma yeni bir çehre kazandırmak gerekliliğini söylüyordu o: Torpillere son diyordu ve herkes arkasından onaylıyordu, ama sonra yine bir iş bulabilme teranesi... Böylece hiç değilse kendisi şerefli kalmayı seçerek, isimsiz partisini dağıttı. Ancak bu, yaşamını doldurmaya yarayacak bir ideal değildi. Yazar olmayı istedi: Bir öykünün içine doludizgin bıraktı kendini ve Viola'nın bir defterine saatler ve saatlerce yazdı. Haksız yere hüküm giymiş, yargılanmayı bekleyen bir mahkûmun öyküsüydü, ama daha sonra, olaya, karısının onu sahtekâr bir politikacıyla aldatması eklendi, ayrıca on beş yaşındaki kızı, kasvetli otel odalarında kendini babasının arkadaşlarına satıyordu, hatta bir keresinde enseste ramak kalmıştı. Bu noktada sahtekâr politikacının uyuşturucu bağımlısı oğlunu olay örgüsüne katacakken, Mario öykünün ucunu kaçırdı ve yargılanmayı bekleyen mahkûmu

terk etti... Birçok düşünce dolaşıyordu kafasında, ama birkaç gün sonra her birine ilgisi azalıyordu ve kendini her sahada bozguna uğramış hissediyordu. Belki de onu terk etmeyen tek bir hayali vardı: Kaçmak... Baştan beri kaçmayı arzulamıştı ve çocukken birçok kez de bunu yapmıştı... Şimdi rüyasını gerçekleştirebilecekken kaçması gereken o aileden, o kentten, o ülkeden biri olmadığını anlıyordu. Yalnızca neye ait olduğunu bilmiyordu... Ve, sonunda, Laura çıkageldi... Şimdi onu bilinçsizce, hep sevdiğinin ayırdına varıyordu. Solgun, belki biraz ürkek, muzır ve utanmaz gözlerinde yanan ışıkla Laura... Geniş alnı, dalgalı saçları, etli dudaklarıyla Laura o eve kendini beğenmiş bir edala gelmişti, banyoya yalnızca ağlamak için giderdi, dilek kipini alçakgönüllülükle kullanırdı, bilgisizliğe hoşgörüsüzlükle yaklaşmayan aydın Laura, bayağılıktan nefret ederdi, ama bacak bacak üstüne attığında kendisi de öyleydi... Bakışları bayağı, ama kibirliydi... Bu iki zıt şey nasıl oluyor da çakışabiliyordu? Mario, Laura'yı melek kılığına girmiş bir şeytan ya da tam tersi olarak düşünmekten hoşlanıyordu. Onun hakkında çok az şey biliyordu: Sinirliliği, kahveye ve sigaraya olan düşkünlüğünü ve onun ürkütücü kıskançlığını biliyordu. Laura'ya âşık olmak için bunlar yeterli miydi? Hayır, yetmezdi. Önemli olan onun Paolo'nun karısı olduğuydu. Paolo'nun, kocasına âşık karısı.

"Gaetano! Gaetano! Uyan! Saat sekiz oldu."

"Kendimi iyi hissetmiyorum, anne."

"Yeter artık! Bugün baban okula gitmiyor, yani..."

"Kalkıyorum, kalkıyorum. Kahvaltı?"

"Mutfakta hazır. Git yıkan. Ben Maria'yı uyandırıp geliyorum."

"Bağırmayı keser misin? Uyumak istiyorum."

"Ne? Seni duymuyorum."

"İnanırım! Biraz huzur yok!"

"Bekle seni duyamıyorum... Ne var Gioacchino?"

"Çocuklarını uyandırırken bağırmamaya gayret eder misin diyorum."

"Ben mi bağırıyorum?"

"Bağırmıyorsan, ben nasıl uyandım?"

"Oğlun her sabah kalkmamak için bahaneler bulduğunda onu ikna eden benim."

"Anladım. Kalkıyorum. Faydasız! Bugün bile uyuyamayacağız..."

"Yok, yok, sen yat. Yatağı düzelteceğim zaman seni uyandırırım."

"Allah korusun! Şimdi kalkmayı tercih ederim."

"Tamam. Ben mutfaktayım."

"Git, git... Ne hayat ama! Dinlenmek için bir tek günüm var ve bu kadın... imkânsız bir şey... Başka ne beklenir ki? Ailesini tanımıyor muydun sanki? Hepsi böyle... Hepsi! Ben istedim bunu. Hem de nasıl! Evlere şenlik iki kayınbirader: Biri budala karısıyla ahmağın teki, öteki boş gezenin boş kalfası bir aptal; Viola ablasının yardakçısı bir maymun; karım, sevgili Terasa'cığım,

çirkin, dedikoducu, bakımsız bir cadı. Sevgili kayınvalideceğimden hiç söz etmeyelim... Zırdeli... Sadece kocası öldüğü için tüm dünyanın ona saygı duyması gerektiğini sanıyor Ve ailesi... Tüm aileyi çevresinde istiyor. Ne güzel aile ama... Kim kaldı? Ah, öteki baldızcığım, Vittoria. O da bir çeşit! Fakat... Güzel vücudu var. Canlı, hareketli. "Teresa!"

"Ona bir sekiz verirdim. "Teresa!! Kahve!!"

"Gel mutfaktan al."

"Gel mutfaktan al... Kendini sevdirmek için hiçbir şey yapmıyor. Ah! Aptallık sende ki onu aldın. Elden ne gelir? Sekizlik bir parça yerine, zar zor bir dörtlükle idare edeceksin. Ne dördü yahu...

"Kendi kendine mi konuşuyorsun sen orada?"

"Dostlar arasındayım."

"Ne anlamda?"

"Bırak şimdi... Bunda da sıfırsın."

"Ne demek dostlar arasındayım?"

"Yani kendimleyim, anladın mı?"

"Ah... anladım."

"Espri için iltifat etme lütfen. Çocuklar nerede?"

"Okulda. Lucaise uyuyor."

"İyi, iyi. Tekrar yatabiliriz öyleyse."

"Anneme gitmem lazım. Üç gündür uğramıyorum."

"Kardeşinle kavga etmemiş miydin?"

"Annemin bununla ne ilgisi var?"

"Tabiî ya! O aziz annenin bununla ne ilgisi olabilir ki?"

"Ne demek istiyorsun, ona karşı..."

"Bırak, rica ederim... Kendini övdüğü yetiyor zaten. Hem sen neden kardeşinle kavga etmiştin, sahi?"

"Sana anlatmıştım ya. Çıldırdı! O kadın için..."

"Ah, tabiî! Laura için."

"Kendi yengesi için!"

"Eh, bu ikincil etken."

"Ne?"

"Yengesi olması yani... Demek istiyorum ki, yabana atılmamalı, aksine... Fakat alçakgönüllü gibi görünse de aslında kendini beğenmiş."

"En kötüsü onun yengesi olması."

"Burjuva haline uyuyor!"

"Ne yani, sen kabul eder misin..."

"Ne kötülük var ki bunda?"

"Yani ben senin erkek kardeşine âşık olsam kabul eder misin?"

"Erkek kardeşim mi? Çıldırdın mı?"

"Ben de bunu demek istiyordum."

"Kapatalım bu konuyu... Seni anneme bırakayım."

"Gidip Luca'yı uyandırayım."

"Git, git... E, tabii annesine gitmesi lazım. Bir gün kaçırsa olmaz. Sanki ellisine gelmiş... Onunla evlendiğimde küçük bir kızdı. Ama şüphesiz belirtiler vardı. Okulda da... Sözlülerde hatırlıyorum, yarı geri zekâlı gibiydi... Bütün arkadaşları gülüp şakalaşırken, o hep ciddiydi. Tam bana uygun... "Teresa! Teresa!"

"Ne var? Gel, küçüğüm, kalk haydi, anneanneye gidiyoruz. Haydi bakalım..."

"Viola'ya kürkün neden lazımmış biliyor musun? Onu soracaktım."

"Ah, Gioacchino. Sana dün söyledim ya. Vittoria'nın bir randevusu varmış ve Viola'yı yollamış... Tişörtünü giy, hayatım."

"Kiminleymiş bu randevu?"

"Ben nereden bileyim? Şimdi de kalın kazağımızı giyelim, dışarısı soğuk."

"Kürkü istediğine göre, paralı biri demektir..."

"Düşün bir! İpek gömleğimi de istiyordu."

"Bak şu işe! Neden acaba? Senin ipek gömleğin mi var?"

"Çok zamandır var."

"Niçin hiç giyinmiyorsun?"

"Neyle giyeyim?"

"Herhangi bir etekle, değil mi?"

"Ne demezsin! Bendeki eteklerle! Hem neden giyecekmişim ki?"

"Öylesine... Belki her zaman böyle bakımsız görünmemek için."

"Ben mi bakımsızım? Gel küçüğüm.. yün çorapların burada... tamam, kuvvetli çek... Bakımsızım ha? İnanırım! Bana hiçbir şey almıyorsun. Beş kuruş bile vermiyorsun."

"Üç gün önce yüzbin lira verdim ya."

"Ah! Hesabını tutuyorsun... Sonra da cimri olmadığını söylüyorsun."

"Cimri değilim, ama savurgan da sayılmam. Hesabını tutuyorsam, sana para verdiğimi göstermek içindir."

"Yüzbin lira! Sanki eve alışveriş yapmak gerekmiyormuş gibi. Yiyecek, çocuklara giysi, okul harçlığı... Nereden bulayım ben? Şimdi ayakkabılar... kuvvetli... Aferin sana! Şimdi de atkını takalım."

"Nasıl da sarıp sarmaladın! Kutuplarda değiliz."

"Hastalanırsa bakacak olan benim, tabiî."

"Elbette... Eğer ona bakacak olursan, tatlı anneciğine nasıl gidersin sonra?"

"Çünkü o yalnız!"

"Biliyorum, biliyorum... Sana bir şey söyleyen mi var?"

"Bütün hayatını çocuklarına adadıktan, bize baktıktan sonra..."

"Teresa, yalvarırım. Biliyorum, biliyorum..."

"Bütün bu yaptıklarından sonra..."

"Yeter... Anladım."

"Sıkıntı çekiyor..."

"Çünkü kocası öldü ve yalnız...

"Tabiî... Yetmiyormuş gibi... bir de açlık çekiyor."

"Açlık mı?"

"Elbette... Hiçbir şey yapmayan Mario, okula giden Viola ve deliler gibi para harcayan Vittoria'yla... Paolo'dan bile para isteyemiyor... karısının yüzünden..."

"En enayileri sen olduğun için senden istiyor."

"Zavallı kadının başka kimi var? Ama bana geri ödeyecek."

"Maaşını aldığında... Ama işe bakın ki, sonra bin türlü borcu olur ve seni unutur."

"Bir defa öyle oldu sadece."

"Kesin söylemek gerekirse üç defa."

"Yani?"

"Hiç yani... Ne kadar gerekiyormuş?"

"İkiyüzbin lira... Yetecektir."

"İşte ikiyüzbin lira. Gidebilir miyiz artık?"

Babası ölmeden önce, çocuklar arasında en aklı başında görünen Teresa'ydı, ve bu yalnızca yaşından dolayı değildi. Kendinin ve bazen başkalarının da sorumluluklarını üstlenmeyi biliyordu, bir şey yapmadan önce düşünür ve daha sonra yapardı, bir şey yaptığı da pek enderdi. Büyük meziyetleri olmasa da, büyük kusurları da yoktu. Parlak bir zekâya ve kültüre sahip değildi, hiçbir zaman yaşadığından daha iyi ya da farklı bir hayat özlememişti; ne de, evli olduğu adamdan daha iyi ya da farklı bir koca düşlemişti. Evet, şikâyet ediyordu, ama bulunduğu konumdan gerçekten dertli olduğu için değil... Kişiliğinin bir parçasıydı bu, belki de, ortak birçok özelliği gibi, bunu da annesinden almıştı. O güzelim uzun ve siyah saçlarının dışında, Teresa ondan en belirgin kusurları da almıştı, bunlar arasında, annesinin yaşından dolayı fazla önem vermediği, ama kızında epeyce mutsuzluk nedeni olan uzun burun göze çarpıyordu. Gerçekte Teresa, arkadan bakıldığında hiç de çirkin sayılmazdı. Fakat onda sıradan bir kadını, özel bir kadın yapan birşeyler eksikti... O birşeylere sahip olmamak da onun için pek önemli değildi... Sonunun Vittoria gibi olmasını istemiyordu, o... Sonuçta, varlığının rahatlığını, annesiyle yaptığı sabah sohbetlerini, gündelik işleri, her zamanki davranışları seviyordu: Her sabah yatağı düzeltmek, çocukları uyandırmak, öğle yemeğini hazırlamak ve öğleden sonra, biraz kestiren Gioacchino çıkınca çocuklara ders çalıştırmak, ütü yapmak, akşam yemeğine kadar eve çekidüzen vermek, sonra da son iki-üç saati televizyonun karşısında geçirmek.

Gioacchino kötü bir koca sayılmazdı, birkaç küçük saplantı dışında, büyük beklentileri yoktu. Kültür, örneğin... Okuyordu ve her akşam bir kitabın, herhangi bir kitabın on sayfasını okumaya zorluyordu kendini. Tabiî ki, aslında ilgisiz olan karısına, okuduğu son sayfaların konusunu, belirgin ve can sıkıcı bir sentez eksikliğiyle anlatmaktan hiç geri kalmazdı. Teresa, Gioacchino'nun, mesleğine uygun bir bilgiç tavıra bürünmemesi için, onu dinler gibi yapıyordu... Onu duyan, İngilizce öğretmeni demezdi. İngilizce dışında her şeyle ilgileniyor, her konuda tartışmaktan hoşlanıyordu. Bilgisizlikten nefret ediyordu, ama kendisinden daha bilgili birine de tahammülü yoktu. Laura, yaklaşık üç yıl önce, onun hatasını bulmuş, Pavese'nin ölmüş olduğunu söylemişti... Onu bu yüzden hiç affetmedi. Onun kendini beğenmiş biri, daha da kötüsü, alçakgönüllü görüntüsünün düzmece olduğu yargısına vardı. Teresa'nın yengesini korumak gibi bir niyeti yoktu, yalnızca, ona saldırmak için daha geçerli bin türlü neden buluyordu. Evet, kendini beğenmişti, ama onu en çok rahatsız eden şey başkalarının hayatlarıyla ilgilenmemesiydi. Onun karşısında, bir olay hakkında tartışmak, birisinin davranışından bahsetmek neredeyse olanaksızdı. Söz konusu kişiyi tanısa bile, konuya girmez, eğer girerse, bu, açıklama yapmak, savunmak içindir Hiçbir şeyden habersiz kurbanı (genellikle de hep bir kadın olurdu) korumak için bütün hafifletici nedenleri, mazeretleri, bahaneleri bulur ve onların, özellikle de kayınvalidesinin inatçı davranışları karşısında "Ben onu çok iyi tanımam," diyerek işin içinden sıyrılır ve zavallı kadınları da konu değiştirmek zorunda bırakırdı. Teresa, ondan nefret etmek için en geçerli nedenlerden birinin bu olduğunu düşünüyordu. Hayatın onlara verdiği tek eğlenceyi ellerinden almanın verdiği zevk olabilirdi? Ama, şimdi, Teresa, Laura'nın garip davranışının nedenlerini anladığını sanı-

yordu: Kendide dedikodu malzemesi olduğu için onları koruyordu... Ona bunu söylemeyi isterdi, ama bu onun kişiliğine uygun değildi. Korktuğu için değil, yanlış anlaşılmasın: Duygularını ve öfkelerini içinde saklamayı yeğlerdi ve eğer açıklamak isterse, ilgili kişi orada yokken yapardı bunu ancak. Kalleşlik değildi onunki. Yalnızca, kavga sevmiyordu. Sakin bir hayat istiyordu Teresa...

"Anne!"

"Ah, Teresa. Sonunda geldin."

"Bugün Gioacchino'nun boş günüydü. Laura hâlâ gelmedi mi?"

"Arabayla dolaşıyordur."

"Ya da uyuyordur, hanımefendi... Yeni haber var mı?"

"Evet, evet, sonunda. Vittoria..."

"A, evet... Nasıl gitti?"

"Harika. Adam onu restorana götürdü."

"Hangi adam?"

"Bankada çalışan adam... Hani karısı ölmüş... oğlu Vittoria'nın öğrencisi olan."

"Ha, evet. Akşam yemeğine mi davet etti?"

"Evet, evet, çok güzel bir yere."

"Yalnız mı?"

"Yok canım, oğluyla!"

"Tabiî... Peki sonra?"

"Vittoria iş tamam diyor."

"O hep böyle söyler."

"Ne diyebilirim ki, Teré? Umut edelim ki öyledir."

"Ya o çılgın?"

"Kim? Mario mu? Sakinleşti. Onunla konuştum ve hata yaptığını anladı."

"Öyleyse Laura ile aralarında bir şey yok..."

"Yok canım. Nasıl olduğunu bilirsin. Kayıp davaların avukatı..."

"Bayağı endişelenmiştim. Düşünebiliyor musun?"

"Tanrı korusun! Tanrı korusun."

"Ya şimdi nerede?"

"Uyuyor. Sabah uyandırdım, ama kalkmak istemedi."

"Daha iyi. Böylece biraz konuşabiliriz. Al, burada yüzbin lira var."

"Ah, verdi mi?"

"Yok canım. Uyurken pantolonundan aldım. Umarım farkına varmaz."

"Bunu yapmamalıydın, Teresa. Evet, benim ihtiyacım vardı... ama benim yüzümden bir şey olmasını istemem..."

"Merak etme. Biryerlerde kaybettiğini sanacaktır. İlk kez değil ki!"

"Sen öyle diyorsan! Ah, Laura, gelsene... gir içeri."

"Günaydın. Selam, Teresa... Selam Lucacığım! Üşüttü mü?"

"Hayır, neden?"

"Böyle giyindiğini görünce."

"Hayır Sabah rüzgâr vardı."

"İyi yapıyorsun, Teresa... Sahi, Laura. Çocuğun içinde yün fanila var mı?"

"Hayır, sıkılıyor. Fakat sıkı giyindi."

"İşte böyle hastalık kapıyorlar. Ya Sandro?"

"Anneme bıraktım."

"Dün orada yememiş miydiniz?"

"Evet."

"Ne yediniz?"

"Annem fırında tavuk pişirmişti."

"Kim bilir ne kadar ağırdır... Paolo kendini iyi hissetti mi?"

"Çok iyi. Neden?"

"Dün öğleden sonra soda istemeye geldi..."

"Ha, öyle mi?"

"Sahi... Niçin sen de gelmedin?"

"Yapmam gereken şeyler vardı. Loris, kes artık!"

"Meraklanma. Oynuyorlar."

"Ama Luca'ya vuruyor... Gel buraya, kötü çocuk!"

"Bırak yapsın, bırak yapsın... Zaten Luca şimdi uyuyacak."

"Ne mutlu sana ki uyutabiliyorsun. Loris küçük bir şeytan. Duracak mısın sen? Ya Mario?"

"Ne?"

"Nerede?"

"Uyuyor. Niçin? Ona bir şey mi söyleyecektin?"

"Hayır, öylesine sordum..."

"Ha! Teresa, Vivenza'nın kızından haber aldın mı?"

"Ne?"

"Nasıl olur? Bilmiyor musun? Kocası terk etmiş."

"İnanırım. Biraz aptaldı... Nasıl giyiniyordu..."

"Hep şımartılmıştı... Babası tarafından, ama."

"Doğru... Çünkü annesi... Zavallı kadın... Öyle bir evlat ve bir kocayla!"

"Sen onları tanıyorsun, değil mi, Laura?"

"Ne?"

"Vivenza'ları... Onları tanıyorsun, değil mi?"

"Evet, bizim karşımızda oturuyorlar."

"Kocası... Şey olduğu..."

"Onu pek tanımıyorum."

"Fakat, kızı..."

"Bana iyi bir kız gibi geldi..."

"Nasıl davrandığını görmedin mi?"

"Afedersiniz. Banyoya gitmem gerekiyor."

"Tamam, tamam, git. Loris'e ben bakarım. Merdivenler kurumuştur, şimdi."

"Tamam. Gene de ben yan taraftan çıkayım. Sen babaannenle kal. Annen hemen dönecek."

"Dayanılmaz..."

"Hişşt... Seni duyabilir."

"Yok, merdivenlerden çıkıyor. Neden Mario'yu sordu bana? Ne istiyor?"

"Laura..."

"A, Mario. Uyandın mı?"

"Evet. Sen nereye gidiyorsun?"

"Banyoya."

"İyi değil misin?"

"Yok, yok. Çok iyiyim."

"Laura..."

"Merak etme, gerçekten."

"Lütfen..."

"Haydi, sen aşağıya in. Şimdi geçer."

"Neyin var?"

"Sadece bir dakika... Yalvarırım... Beni yalnız bırak."

"Benimle konuşmak istemez misin? Artık bana güvenmiyor musun?"

"Hayır, nereden çıkarıyorsun? Ben... artık dayanamıyorum."

"İçeriye gel, merdivenlerde konuşmayalım."

"Evet, evet."

"Pekâlâ. Ne oldu? Paolo'yla kavga mı ettin?"

"Hayır, Mario... Paolo'nun suçu değil."

"Nedir öyleyse?"

"Sorun benim. Ben deliyim..."

"Kes şunu!"

"Hayır, doğru bu. Deliyim... Onun hayatını çekilmez yapıyorum... Benimkini de... Kendimi öldüreceğim."

"Kes dedim. Ne olduğunu söyleyecek misin bana?"

"Çok aptal bir şey... Annen dün Paolo'nun buraya geldiğini söyledi... Görüyorsun ya, aptalca bir şey."

"Ne yani? Ne var bunda?"

"Bana öyle söylemedi. Sigara almaya istasyona gitmesi gerektiğini söyledi. Pazar günü sadece orada satıyorlar. Sonra geç kaldı. Nedenini sorduğumda, trafiğin yoğun olduğunu söyledi. Buraya geldiğini söylemedi... Bana yalan söyledi..."

"Laura... ama sen farkında mısın..."

"Sen anlayamazsın. Buraya geldiği için değil. O bana hiçbir şey anlatmıyor. Ben... ben onun her şeyi olmak istiyorum. Onun için yaşıyorum. Ne yaparsam yapayım, aklım hep onda... Ona anlatmak için sabırsızlanıyorum... O ise... Beni sevmiyor "

"Beş yıldır evlisiniz..."

"Bu hiçbir şey ifade etmez. Ben biliyorum, hissediyorum. Bir önsezi, algılama. Beni sevmiyor."

"Laura, Paolo'yu korumak için söylemiyorum, ama evlendiğinizden beri o gerçekten değişti. Şimdi sanki başka biri oldu. Hiç dışarı çıkmıyor."

"Keşke çıksaydı! Günlerini nasıl geçiriyor biliyor musun? İşten geliyor ve tuvalete kapanıyor... Saatlerce!"

"Laura, onun şey yapmasını da engelleyemezsin..."

"Hayır! Hayır! Ama ben, bir şey yapmam gerektiğinde, banyoya gitmek de olsa, onunla birlikte olabilmek için, mümkün olduğu kadar acele ediyorum..."

"Bu demek değildir ki..."

"Dinle! Daha bitmedi. Sonunda tuvaletten çıkıyor. Bana sarılmasını bekliyorum... Bütün gün boyunca görüşmemiş oluyoruz. Ama o! Duş yapmaya gidiyor. Orada, bir saat daha harcıyor. Bitirdiğinde, aynanın karşısına geçiyor ve yemek saatine kadar kendini seyrediyor. O zaman buraya geliyoruz. Ona, on bire kadar kalıyoruz, sonra eve dönüyoruz... Tekrar banyo faslı ve yatakta onu bekleyen ben... Çünkü, olmaz! Ben o olmadan uyuyamıyorum, yanımda olmasına ihtiyacım var... Çık-

tığı zaman, Tanrı'ya şükür!, ertesi günkü giysilerini düzenliyor, ışığı söndürüyor ve iyi geceler. Her akşam böyle. Artık dayanamıyorum! Buna dayanamıyorum..."

"Lütfen, Laura. Onunla bu konu hakkında konuştun mu?"

"Beş yıldan beri konuşuyorum! Bana ne cevap veriyor, biliyor musun? Şanslı olduğumu söylüyor. Birçok kadın kocasını sadece yatakta görüyormuş. Ama ben başka kadın değilim ki!"

"Fakat, daha kötü durumda olanların var olduğu da bir gerçek! Öyle kocalar var ki, televizyonun karşısına yayılıyorlar ve..."

"Ah! O da yapmak istedi! Yapıyordu da... Kafasını ütülemeden önce."

"Kafasını ütülemek mi? Neden?"

"Mario... Beni rahatsız eden de bu. Onun başkalarına bakmasına tahammül edemiyorum..."

"Bunu biliyorum. Kıskanç olduğunu söylemiştin, ama televizyon..."

"Evet, evet, televizyon... Yalnızca o değil! Söylemeye utanıyorum, hata yaptığımı biliyorum, ama böyleyim. Okumasına dayanamıyorum..."

"Ona da mı?"

"Denedim! Hiçbir şey yokmuş gibi davranmaya çalışıyorum. Ama bir gazeteyi karıştırmaya başlayınca gözlerim hep orada, sayfalarda. Eğer gözü herhangi bir sayfaya biraz uzun takılırsa, hemen o sayfada ne olduğuna bakıyorum! Kendime engel olmaya çalışıyorum! Bütün gücümle çabalıyorum. Ama faydasız! Kalbim deli gibi çarpmaya başlıyor ve ölecekmişim gibi hissediyorum... Ve eğer sayfada bir kadın varsa..."

"Sanırım abartıyorsun."

"Abarttığımı biliyorum, ama ne yapabilirim? Ne? Çıldırdığımı sanıyorum... Buraya gelmemiz başka bir işkence... Yoldan bir kadın geçmesin diye Tanrı'ya defa-

larca dua ediyorum. Defalarca! Çünkü o dönüp bakıyor! Kötü bir niyeti olmadığını söylüyor. Yola bakması gerektiğini söylüyor! Arabayı ben kullanırken bile! Fark etmiyor! Onlara bakıyor."

"Neden sen de aynı şeyi yapmıyorsun?"

"Onu da denedim. Kıskanıyormuş gibi yapıyor."

"Yapıyor mu? Neden? Öyle değil mi?"

"Pek değil!"

"Bunu nereden biliyorsun?"

"Rüyamda başka biriyle seviştiğimi gördüğümü söyledim, dışarıya çıktığımda birinin beni takip ettiğini, çiçekler gönderdiğini söyledim... Faydasız! Biraz olay yaratıyor, ama gerçek değil."

"Sen nereden biliyorsun?"

"Çünkü ben olsam öldürürdüm... Evet, öldürürdüm, ben... o ise olay çıkarmakla yetiniyor. Ne yapacağımı bilmiyorum. Sadece ölmek istiyorum..."

"Laura, eğer Paolo'nun seni sevmediğine inanıyorsan, neden hâlâ onunla olmaya devam ediyorsun?"

"Güzel soru, Mario! Gerçekten güzel... çünkü ben onsuz olamam. Ama onunla da olmuyor, anlıyor musun? Bazen, iyileşmem için onu bırakmam, çekip gitmem gerektiğini düşünüyorum. Ama sonra, onsuz yaşayamayacağımı çok iyi biliyorum. Ona âşığım..."

"Başkasına ilgi duysan..."

"Beni ilgilendiren tek kişi o."

"Ben... Ne diyeceğimi bilemiyorum."

"Hiç kimse ne diyeceğini bilemiyor. Seni anlıyorum... İnelim, annen meraklanabilir."

"Ne yapabilirim?"

"Hiçbir şey... Bilakis, ben sana nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum. Affedersin."

"Sana yardım etmek istiyorum, Laura, gerçekten... Ben... Seni çok... Senin üzülmene dayanamıyorum."

"Teşekkürler, Mario. Ama şimdi inelim, lütfen."

"Pekâlâ, inelim. Ama ihtiyacın olduğunda... Bilmiyorum... Eğer Paolo'yu kıskandırmak istersen, ben hazırım..."

"Boşver..."

"Gerçekten, ne istersen..."

"Hayır, teşekkürler... Hişşt... Rica ederim."

"Oo, Laura, sonunda. Neyin var? Kıpkırmızısın... Mario!!!"

"Hiç, hiçbir şey. Sadece biraz kötüyüm o kadar. Gel Loris, eve gidiyoruz."

"Mario! Uyandın mı?"

"Evet, uyandım."

"Hoşça kalın."

"Nereye gidiyorsun?"

"Eve, iyi değilim."

"Bekle biraz, bu durumda gidemezsin."

"Ben götürürüm."

"Hayır, Mario! Teresa götürür."

"Yalnız gidebilirim..."

"Bekle, ya sana bir şey olursa?"

"Bana bir şey olursa, ölürüm ve herkes için daha iyi olur!"

Böyle anlarda, Laura gerçekten ölmek istiyordu. Tek çözümün bu olduğunu düşünüyordu, başka bir çıkış yolu bulamıyordu, çocuklarını düşünmek bile onun bir yaşama nedeni bulmasına yardımcı olmuyordu. Acı çekiyordu. Yalnızca aldatılma korkusu değildi... Bir an için bile olsa, terk edilmek istemiyordu. Tensel ihanet, gerçekten Paolo'nun başka bir kadınla seviştiği düşüncesi, aklından bile geçmiyordu. Zaman zaman, aşırı bir mazoşizm duygusuyla, olası rakibesini gözünde canlandırmaya çalışıyor, ama Paolo'nun yanında hiç kimseyi hayal edemiyordu. Yalnızca onun düşüncelerinin, hayallerinin, yaşamının merkezi olmamaya katlanamıyordu...

Aşk evliliği yapmıştı. Duygusal hayatı olaylarla dolu değildi. Gençlik aşklarını küçümsememişti, ama kişiliği onları sorunlu yaşamaya itmişti, hep kendini sorgulamak için bir ipucu bulmuştu bu aşklarda... Kolay serüvenlere uygun biri değildi: Kendi çabasıyla olmasa da, sürekli sorun yaratması, kendine sorular sorması, yanıtlar araması nedeniyle, her biri büyük bir aşk öyküsüydü.

Bütün bunlar, doğrularından kuşkuya düşmesine yol açıyordu.

Onunki sıradışı bir ergenlik dönemiydi: akne, sivilce, kilo sorunu yaşamamıştı; ünlü bir sanatçının ona âşık olacağını asla hayal etmemişti... Âşık olduğunu sandığı her defasında, kendi kendisini yeniden sorgulamış, inceden inceye varlığı hakkında cevaplar bulmaya çalışmış, Tanrı'ya olan sarsılmaz bağlılığını yeniden duyumsamıştı...

İlk kez on dördünde âşık olmuştu: Francesco çirkince, dikkat çekici bir zekâya sahip olmayan, duyarsız biriydi. İlk kez, en çok gurur duyduğu zekâsından vazgeçmek ya da en azından bir bölümünü gizlemek zorunda kalmıştı.

Francesco on yedisindeydi ve delikanlıların, bazen de erişkin erkeklerin, kendi kendileriyle yüzleşme yeteneği ya da gücünden yoksun oldukları zamanlar 'hayatın tadını çıkarmak' istiyordu... Laura onun ilgisini çekmek, hoşuna gitmek istiyordu ve amacına ulaşmak için kibirli, yüzeysel, uçarı, yani 'normal' olmaya çalışmıştı. Gerçekten de, denemişti... Ancak beş dakika konuşmaları, maskesini düşürmeye yetmişti. Francesco hemen ondan uzaklaşmış, ondan kaçmıştı.

Bu yüzden bir yıldan fazla acı çekti.

Ne yaralı gururu, ne de aşk bozgunu: Onu üzen: yanıtlayamadığı sorulardı.

İnsanın kendi kendini değiştirmesi doğru muydu? Bir kendini beğenmişlik duygusunu doyurmak için uzlaşmaları kabullenmek doğru muydu? Dahası, Franceso mu, yoksa kendisi mi doğruydu? Niçin o da, 'hayatın tadını çıkarmayı' başaramıyordu?

En kötüsü, ona kimsenin yardım edemeyeceğiydi. Arkadaşları olmadığından değil, aksine... Ancak en fazlasından birkaç eğlenceli saat geçirmesini sağlayan tanışıklıklar, yüzeysel bağlantılardı: Gerçekte, kimsenin onunla küçük acılarını paylaşamayacağını düşünüyordu.

Sonra, aile içinde durum daha da zordu; dingin bir evliliği olan bir çiftin tek çocuğuydu.

Doktor bir baba ve ev hanımı bir anne, ideal, sakin bir kişiliğin oluşumu için örnek bir ana-babaydı. Asla kavgaya varmayan küçük tartışmalar, yüksek perdeye varmayan sakin bir ses tonu. Kızları için de aynı dinginliği arzulamışlardı: Okumasını, üniversiteden mezun olmasını ve babasının mesleğini sürdürmesini. Sonra gü-

nün birinde Laura iyi bir gence de rastlarsa, evlenmesine hemen izin vereceklerdi, kızlarının sevdiği gencin gelecekteki mesleğini kazandığını görmeden değil doğal olarak. Öte yandan, Laura okulda çok başarılıydı. Hayat, daha sonra, ona kötü davranmıştı, bu, ailesini az üzmemişti... Paolo'ya karşı olduklarından, ya da kafalarında başka bir aday olduğundan değil... Yalnızca kızları için daha iyi birşeyler hayal etmişlerdi... Sonraları, kadere razı olup, eğitimi ve alışkanlıkları onlarınkinden çok farklı olan damatlarını ve kızlarından arta kalan umutlarını bağladıkları torunlarını sevmeye başlamışlardı. Kendilerini Paolo'nun ailesinden üstün görmüyorlardı: Yalnızca bazı alışkanlıklara, bazı geleneklere alışkın değillerdi... Onların gözünde, Laura üstündü: Yalnızca onu sevdikleri için değil, ama kişisel bağımsızlığı, sağlam ve değişmez kararlarından dolayı ona değer veriyorlar ve saygı duyuyorlardı. Dengeli ve olgundu. Kafasında garip düşünceler taşımayan, sakin biriydi. Ona birşeyler öğretmeleri gerekmemişti... Laura'nın sanki doğuştan ilkeleri vardı... Uyuşturucu kullanmıyordu, uyuşturucudan nefret ediyordu, çünkü kendi vücuduna aşırı sayılabilecek bir saygısı vardı. Birşeylerin kölesi olmak, daha da kötüsü, kendi bilincinin sahibi olamamak düşüncesine katlanamıyordu. Laura güzel okuyordu. Hiçbir zaman yıl sonu için armağan sözü vermemişlerdi ona. Kısacası öğrenmek istiyordu, umut etmek istiyordu... Konuşmadan önce haklarını ve görevlerini öğrenmek için Anayasa'yı incelemişti. Onu yöneten yalnızca ilkeleriydi, asla başka bir şey değil.

Dengeli ve olgun. Sakin. Ana-babası onu böyle görüyorlardı. Ya Francesco? Ya Alberto?

Evet, Alberto?

Evet, Alberto... Yirmi yaşında, atletik yapılı, esprili, beğenilen, zengin biri. Laura ona âşık olmuştu. Neden?

Onun ideal tipinin tam tersiydi: Fazla gösterişçi ve fazla kendini beğenmiş...

Öyleyse, seni her şeyi yadsımaya, gözlerini kapamaya, algılama yetini yok etmeye zorlayan aşk neydi?

Aşk hikâyeleri iki ay sürmüştü, ama pek az görüşmüşlerdi: Alberto'nun, dostlarıyla sık sık görüşmek, kızlarla flört etmek gibi bin türlü meşgalesi vardı... Aşkı bireysel yaşayan Laura, bir kez daha, farklıymış gibi yapabilir miydi? Eğer öyleyse, ne kadar süre için ve neden?

Onu bırakan, ya da daha iyisi, artık birlikte olmayan Alberto oldu. Hiçbir açıklama yapmadı, o da istememişti zaten. Onu görmemeyi kabullendi ve altı ay boyunca kendine başka sorular sormaya koyuldu...

Ve sonunda Paolo...

Ona babasının bekleme salonunda rastlamıştı. Okuldan çıkmıştı ve eve birlikte dönmek için babasının muayenelerinin bitmesini bekliyordu. Paolo, annesinin kalp muayenesi için oradaydı.

Ona hemen âşık olmuştu...

Paolo, ilk anda, ona ilgiyle bakmıştı, özellikle belden aşağısına, ama Laura'nın doktora baba dediğini duyunca, davranışı tamamiyle değişmişti. Tatlı, saygılı, kibar ve duygusal olmuştu.

Annesi, doktora göre gereksiz olan muayelenelere sık gereksinim duymaya başladı, ta ki Paolo bir gün ona yaklaşıp tanışmak istediğini söyleyene kadar...

İki yıl sonra evlendiler.

Ancak Paolo'nun âşık olmadığını söylemek yalan olurdu. Kuşkusuz, ilk ilgilendiği şey Laura'nın ailesinin parasal durumu oldu, ama ona âşık olması uzun sürmedi.

Ne yazık ki, neredeyse hemen, önce Paolo, daha sonra da Laura, kişiliğinde daha önce ortaya çıkmayan bir yanının farkına vardılar: Kıskançlığı...

Gece Paolo'yu uyandırıyor ve sesini değiştirip, ağzından farklı bir ad çıkmasını umarak, evet umarak,

'Ben kimim?' diye soruyordu... Ancak Paolo sadece 'Bırak uyuyayım' diye yanıtlıyor ve onu kaygı dolu uykusuzluğuyla baş başa bırakıyordu... Neyse ki, Laura günde yirmi dört saat kıskanmıyordu... Yalnızca ona anımsattığında, yani Paolo istemeden bir ipucu verdiğinde böyleydi. Ne yazık ki bu da çok sık oluyordu. Bir söz, bir hareket, bir bakış yetiyordu...

Laura için, olaydan çok, ayrıntılar, tarz önemliydi... 'Seni seviyorum' tümcesi onun için önemli değildi, 'Seni seviyorum' daki sıcaklığı istiyordu o... Bir de sarılmalar... Paolo ona sarıldığında, gözlerini kapaması ya da ona bakması yerine aynayı araması onu nasıl hoşnut edebilirdi? Aynada ikisini sarılmış görmekten hoşlandığını öne sürüyordu, bazen Laura inanmış gibi yapıyordu. Daha saf, daha duyarsız doğmuş olmayı ve sahip olduklarıyla yetinebilmeyi isterdi. Kendini üstün hissediyor, herkese yukarıdan bakıyordu; herkesten, özellikle kocasından daha iyiydi... Zekâ bakımından, kültür bakımından, duyarlılık bakımından... Bunun farkındaydı. Daha iyiydi... Ve bu yüzden acı çekiyordu. Yaşadığı hayatı, sıkıntıları için, kayınvalidesini dinlemek zorunda olduğu için acı çekiyordu... Kayınvalidesinden nefret ediyordu. Özellikle ona cevap veremediği için... Onun üstlendiği süper kadın ile kurban havasından nefret ediyordu. Dünyada kim bilir kaç tane dul kadın vardı... Hepsi onun gibi miydi acaba? Ya ailenin öteki bireyleri?

Teresa... Annesinden daha az nefret ediyordu ondan, ama ona daha çok öfkeleniyordu. Kişiliği yoktu, Teresa'nın... Yürüdüklerinde arkalarında iz bırakmayan insanlardan biriydi...

Ya kocası... Gioachino.

Zor terimleri kullanmaya çalışması onu güldürüyordu. Kim bilir kaç kez ona hatasını göstermek, kullandığı sözcüğün gerçek anlamını açıklamak istemiş, ama kendini tutmuştu, acıma duygusu ona engel oluyordu...

Sonra Vittoria...

Hayat tarafından güçlendirilmeye gereksinimi olan Vittoria, sürekli yeniyetme ve havai kalmıştı.

Ya Viola...

İçini parçalıyordu. Bazen, saflığı, ürkekliği, ablasına olan gerçek ve çıkarsız sevgisi, onda acıma uyandırıyordu.

Son olarak Mario...

O evde sınıflandıramadığı, hiçbir gruba sokamadığı tek kişi oydu. Yersiz nedenler yüzünden garip onur savaşımı veren, kimliksiz, çetin bir genç. Tanımadığı kişiler ya da bir dava için en kahramanca girişimlerde bulunabilecek, ancak kendi hayatı için ne yapacağını kesinlikle bilmeyen biri.

Ve o, Laura, onların ortasında, bir yabancı gibi... Onlar, böylesine farklı ve uzak olsalar da, ortak bir geçmişleri vardı. Babalarının anısı, anneleri, birlikte yaşadıkları bunca yıl, onları birbirine bağlıyordu... Bunu kendisi istemese de yalnızca Mario'yla bir çeşit ilişki kurabilmişti. Ötekilere karşı kendini yabancı hissediyordu, evde Paolo'yla birlikteyken bile...

"Ah, geldiniz mi? Hâlâ sıcak, girin içeri..."

"Selam, anne. Diğerleri nerede?"

"Viola erken yedi, ders çalışıyor. Vittoria yine o Maurizio ile çıktı..."

"Ya Mario?"

"Çıktı. İyi misin, Laura?"

"Evet, teşekkürler."

"Niçin? Nasıl olması gerekirdi?"

"Sana anlatmadı mı? Bugün kendini kötü hissetti."

"Hayır, sadece biraz baş ağrısı."

"Ne baş ağrısı! Bizi endişelendirdi... Çocuğu alıp kaçtı..."

"Neyin vardı?"

"Hiçbir şey, sana söyledim ya... Biraz başım ağrıyordu..."

"Fakat, böyle yapılmaz. Böyle heyecanlardan uzak durmam lazım. Başımda yeterince sıkıntı var zaten... benim."

"Tamam. Kendimi kötü hissettiğimde evde kalırım ben de!"

"Laura! Annem bunu söylemek istemiyordu..."

"Biliyorum, afedersiniz... Biraz sinirliyim."

"Buna inanırım! Sen çok kahve içiyorsun, kızım. Çok sigara içiyorsun... İşte bak, bir sigara daha. Sen söyle Paolo, sağlığına zararlı."

"Laura, söndür şu sigarayı, lütfen. Yemek yiyeceğiz!"

"Aç değilim."

"Benim yemem lazım ve duman beni rahatsız ediyor."

"Anladım, anladım, söndürüyorum."

"Paolo, dinle, seninle konuşmam gerekiyor."

"Ne var, anne?"

"Seninle... yalnız konuşmam gerekiyor..."

"Neden? Ne oldu?"

"Hiç... Önemli bir şey değil."

"Tamam, ben yukarıya çıkıyorum. Bitirdiğiniz zaman, çağırırsınız."

"Laura, çocukları da götür, lütfen. Biliyorsun, bana kapris yapıyorlar. Babaannenizle olmak istemiyorsunuz, değil mi?"

"Pekâlâ... Ne var?"

"Bekle... önce yukarıya çıksın."

"Neler oluyor?"

"Sana nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum... inan bana, kolay değil... Biz ikimiz bazı şeyleri hiç konuşmadık."

"Tamam, şimdi konuşalım öyleyse."

"Hassas bir konu."

"Laura hakkında mı?"

"Evet... Karın hakkında birçok şey söylüyorlar... Yok, dinle beni! Çırılçıplak pencereye çıkıyormuş..."

"Anne..."

"Gerçeği bu. Bana anlatanın yalan söylemek için bir nedeni yoktu. Sadece bu değil..."

"Başka ne var?"

"Mario..."

"Ne olmuş?"

"Mario ve Laura..."

"Yok artık!"

"Gözünü aç!"

"Hadi canım!"

"Dedikodu değil bunlar... Kardeşin zaten onun hakkında konuşmasından bize fark ettirmişti. Sonra, bugün..."

"Bugün ne oldu?"

"Laura geldi ve hemen Mario'yu sordu... Ben uyuduğunu söyledim ve o, iki dakika geçmeden banyoya gitmesi

gerektiğini söyledi... Yarım saat geçti... Meraklanmaya başlamıştım. Teresa da öyle, yukarıya çıkıp bakmak istiyordu. Döndüğünü gördük: Yüzü kıpkırmızı, allak bullak olmuş! Arkasında da Mario... Aynı durumda!"

"Anne... Yemin et bana!"

"Teresa'ya sorabilirsin. Hemen gitmek istedi. Gözlerimizin içine bakamıyordu. Hazır bekleyen Mario eşlik etmek istedi. Ben olmaz dedim ve çekip gitti. Giderken ne dedi biliyor musun? Ölmek istediğini söyledi! Belki kendini suçlu hissediyordu..."

"Suçlu ha! Ölmek istiyordu ha! Onu ben öldüreceğim... onu ve ötekini Nereye gitti o?"

"Şimdi sakin ol! Sana söyledim, çünkü düşünüyordum ki..."

"Yok, iyi ettin. Şimdi ben hallederim..."

"Dinle beni! Ona bir şey söyleme! Kesin değil...

"Ne yani?"

"Önce nasıl davrandığına bak... Bir şeyden haberin yokmuş gibi yap. Sana bir şey söylemedim, anlaşıldı mı? Kardeşine de öyle davran. Tamam mı?"

"Tamam, tamam. Ama eğer bir yakalarsam..."

"O zaman bakarız... Beni dinlemediğin için geldi bunlar başına! Lucia mideni bulandırıyordu, değil mi?... Neyse şimdi keselim! Çağır onu... sakın ha!"

"Tamam, merak etme... Laura! Laura!"

Anne Giuberti, oğluna korkularını birkaç nedenden dolayı açmıştı. Bunlardan birincisi "Haklıymışsın" dediğini duymak içindi. Ah, hayır, kötü biri değildi... sadece hayatı, insanları tanıyordu ve onun görüş açısının tartışılmasına katlanamıyordu. Laura'yı yanlış mı değerlendirmişti? Hemen nasıl bir tip olduğunu anlamıştı.... Evet, ona anne diyordu, ama hâlâ siz diye hitap ediyordu... Onu hiçbir zaman tamamiyle benimsememişti. Ona her şeyde yardımcı olmak için paralanmıştı. Ama o garipti... Torunları doğduğunda (hiç aklından çıkmıyordu), kimsenin dokunmasına izin vermemişti... Onlara bakmayı, hiç değilse tavsiyede bulunmayı teklif ettiğinde... reddetmişti! Şimdi, yetmiyormuş gibi, bir de Mario'yla kırıştırmaya kalkıyordu! Bu kadarı fazlaydı... Gerçekten fazlaydı! Her şeyin bir sınırı vardı. Paolo'yla konuşmak gerekiyordu. Annelik göreviydi, evet, namuslu bir kadının göreviydi, ama özellikle annelik görevi... Bir ihtimal, eğer bir dalavere varsa, öyle olmasını umduğundan değil, tabii ki!, ama her işte bir hayır vardı... Onun önceden bildiği, daha birinci gün anladığı şeyler açığa çıkacaktı... Ya Paolo? Evine, kendi evine dönecekti... tıpkı eskisi gibi... tıpkı bir zamanlar gerçek bir aile oldukları zamanlar gibi ve onu uyandıracak, ona bakacaktı.

"Paolo... beni seviyor musun?"
"Elbette."
"Söyle bana."
"Neyi?"
"Beni sevdiğini."
"Sana söyledim ya."
"Doğru değil... Sadece evet dedin."
"Seni seviyorum."
"Böyle değil, yalvarırım..."
"Ne oluyor sana? Yetinmesini bil..."
"Annene gitmemiz gerekiyor "
"Nasıl oluyor da bunu hatırlatıyorsun?"
"Giyinmeyecek misin?"
"Ne bu acele? Annemi görmek için sabırsızlanıyor musun?"
"Hiçbir acelem yok... Sadece eğer acele etmezsek, her zamanki gibi geç döneceğiz."
"Ne olmuş yani?"
"Sonra sen yorgun oluyorsun ve hemen yatıyorsun...
"Seni mi seyredecektim?"
"Neden bu kadar kötüsün? Birkaç gündür bana kötü davranıyorsun... Ne yaptım sana?"
"Lütfen... Yine başlama."
"Neye?"
"Şikâyet etmeye."
"Ben şikâyet etmiyorum. Bilmek istediğim sadece..."
"Bir şey yok."
"Peki neden..."
"Yeter artık..."

"Artık beni sevmiyorsun."
"Rica ederim, beni çileden çıkarma."
"Benden bıktığını biliyordum."
"Yeter!"
"İşte! İşte!"
"Canın kavga etmek istiyorsa..."
"Sadece tartışmak istiyorum... anlamak."
"Ya ben? Benim anlamaya hakkım yok mu?"
"Neyi?"
"Aklından neler geçtiğini... Hiç benimle konuşmuyorsun."
"Sana ne söylemem gerekiyor?"
"Hiç, hiç..."
"Paolo... ne var?"
"Hiç."
"Yalvarırım tekrar içine kapanma."
"Beni rahat bırak."
"Pekâlâ, bırakıyorum. Ama bir gün..."
"Ne?"
"Yok bir şey..."
"Ne söylemek istiyordun? Konuş!"
"Dayanamayacağım! Ve seni bırakacağım..."
"Beni bırakacak mısın?"
"Evet... ipler koptuğunda..."
"Kendiliğinden kopmaz ipler!"
"Biliyorum. Çekiştirip duran sensin..."
"Seni rahatsız mı ediyor?"
"Bu da ne demek oluyor... Tabiî ki. Ben yalnızca iyi olmamızı istiyorum."
"Ben son derece iyiyim."
"Ben değilim."
"Neyin eksik?"
"Her şey eksik. En başında, sen..."
"Ben, ne?"
"Soğuksun..."

"Seni ısıtanlar var..."

"Anlayana sivrisinek saz, anlamayana..."

"Ben iyi anlamıyorum."

"Bense anlıyorum."

"Ne demek istiyorsun?"

"Hiçbir şey."

"Ah! Yine mi?"

"Kıskanıyor olamaz mıyım?"

"Öyleyse... yalandan mı yapıyordun?"

"Bir süredir rüyalarını anlatmıyorsun..."

"Özel bir şey yok."

"Boynuzlama falan yok mu?"

"Her zamankilerden... Ya sen?"

"Laura... Senden bahsediyoruz."

"Senden bahsetmemek için iyi bir neden?"

"Ya da senden... konuyu saptırıyorsun."

"Kendinden bahsetmek istemeyen sensin."

"Senden nefret ediyorum."

"Biliyorum, farkındayım. Artık, hiçbir değerim yok."

"Kes şunu!"

"Öyleyse neden başka kadınlara bakıyorsun?"

"Bu eskidi! Konuyu değiştirmek için başka şey bul!"

"Eskimiş olabilir, ama hâlâ geçerli... Ben çok acı çekiyorum."

"Oyuncu!!"

"Paolo!!"

"Yeter artık! Senin, hem de senin, bana gelip kıskançlık numaraları yapmana dayanamıyorum!"

"Niçin? Kimin yapması gerekiyordu?"

"Hiç kimsenin!"

"Hayır, dur! Benim yapmama dayanamadığını söyledin."

"Hakkın olmadığını söylemek istiyordum."

"Ben senin karınım!"

"Ne karı ama..."

"Başkasını isterdin, değil mi? Belki de Gianni'nin karısını? Ona nasıl baktığının farkındayım! Onu isterdin, doğru değil mi?"

"Sesini yükseltme."

"Neden sesimi yükseltmeyecekmişim? Bağırmak hoşuma gidiyor ve bağırıyorum."

"Keş şunu... Çocuklar duyabilir."

"Duysunlar, daha iyi. Önceden anlarlar!"

"Çıldırdın yine! Tam anlamıyla utanmazın tekisin. Ne çocukların için, ne benim için, ne de annem için..."

"Annenin ne ilgisi var?"

"İlgisi var, ilgisi var... zavallı kadın..."

"Yalnızca başım ağrıdı... Annen her şeyi abartıyor zaten."

"Ah! Annem mi abartıyor? Sence gülünecek bir şey mi var?"

"Belki biraz ölçüyü kaçırmış olabilirim. Sinirliydim.. Ama o..."

"Ne olmuş ona? Ne yazık ki sen! Ne iğrenç!"

"Ne kötülük yaptım ben?"

"Hiç... Mario... onu çoktandır görmüyor musun?"

"Delirdin mi? Size gittiğimiz günden beri."

"Yalnız başına... demek istiyorum."

"Ne?"

"İyi anladın. Yalnız..."

"Ne bileyim ben. Belki geçen yıl... Belki de hiçbir zaman..."

"Yalancı! Pis yalancı!"

"Sen delisin. Nen var?"

"Mario'yla birliktesin... kardeşimle!!"

"Paolo, Paolo, uyan... Sütün hazır!"

"Tamam anne, geliyorum, kalkıyorum... Saat kaç?"

"Viola'yı uyandırmaya gideyim."

"Anne, saat kaç?"

"Altıya çeyrek var."

"Anne! Beni yedide uyandırman gerektiğini kaç kez söylemem gerekiyor sana?"

"Daha tıraş olman, giyinmen, banyoya girmen, kahvaltı yapman gerekiyor. Ofise sokak serserisi gibi gitmek istemezsin, değil mi?..."

"Kalkıyorum."

"Aferin. Ben Viola'nın yanına gidiyorum."

"Anne..."

"Evet Mario, uyandın mı?"

"Ne var?"

"Hiç, uyumana baksen, daha erken..."

"Hayır, kalkmam gerekiyor. İş aramaya gideceğim."

"Pekâlâ, kalk o zaman."

"Viola! Viola!"

"Mmmmm, uykum var."

"Haydi, kalk."

"Bugün okula gitmek istemiyorum."

"Hasta mısın?"

"Hayır, gece geç yattım."

"Peki neden?"

"Vittoria iyi değildi."

"Neyi vardı?"

"Ağlıyordu. Bütün gece ağladı."

"O Maurizio denen adamla da mı her şey bitti?"

"Bizi duyabilir, anne!"

"Sizi duyuyorum, duyuyorum... Ne öğrenmek istiyorsun?"

"Sürmeyeceğini biliyordum... İki ay... fazla bile sürdü."

"Sen ne anlarsın?"

"Ben dünyayı tanırım! O kadar iyi kız varken bir de seni alacaktı..."

"Neden? Ben neyim ki?"

"Sütten çıkmış ak kaşık sayılmazsın... Bu da erkeklerin hoşuna gitmez..."

"O farklıydı..."

"Öyleyse? Hevesini aldıktan sonra, neden seni bıraktı o halde?"

"Hevesini almadı ve beni bırakmadı."

"Öyleyse hâlâ..."

"Hiçbir zaman bir şey olmadı...

"Ama ya..."

"Ben öyle sanıyordum... Ama o âşık..."

"Alçak adam! Bütün erkekler böyle. Karısı öleli daha bir yıl oluyor ve şimdiden..."

"Karısına âşık."

"Ne dedin?"

"Kimseyle ilgilenmiyor Hâlâ onu seviyor ve ben ona saygı duyuyorum."

"Sen hep delileri mi arıyorsun, ne?"

"Ne demek istiyorsun? Sen babamla..."

"Babanın ne ilgisi var? Hem sonra, benim için farklı... Ben bir kadınım. Ama o, erkek, bir oğlu var... Bencil! oğlunu düşünmeliydi! Ona bir anne vermeliydi... Kesinlikle!"

"Lütfen! Dün hayatımın bu bölümü kapandı ve ben şimdiden bu defteri kapadım... hem böyle soylu bir adamı kim suçlayabilir ki?"

"Evet, Vittoria, evet... Ya oğlu?"

"Ne?"

"Ne dedi? Denemeye..."

"Sanırım evet..."

"Neden? O yok muydu?"

"Hayır. Maurizio benimle yalnız konuşmak istedi."

"Öyleyse, bırakıan oydu..."

"Hayale kapılmamı istemiyordu..."

"İki ay sonra mı?!"

"Ona hiç hayale kapılmadığımı söyledim."

"Öyle ya! Hayale kapılan bizdik."

"Sizin ne ilginiz var?"

"Bize, deli gibi âşık olduğu anlatıyordun. Hep an meselesiydi..."

"Nereden bilebilirdim, ben? Karısının hayaletiyle yarışamazdım elbette..."

"Neyse ki olgunlukla karşıladın."

"Öyle..."

"Kalk, artık, Vittoria. Kahvaltı hazır."

"Okula gitmeyeceğim. Bir haftalık rapor alacağım. Kendimi toparlamalıyım..."

Giuberti'lerin evinde hayat son iki aydır pek değişmemişti. Laura'nın kocasını bırakmış olması, ailenin alışkanlıklarını altüst etmeye yetmemişti... Vittoria kendi gönül işlerine dalmıştı; Viola ablasının serüvenlerini kaygı ve umutla izliyordu; Teresa, üzülmüşe benzemiyor, sorunla yalnızca sabahları annesiyle tartışırken ilgileniyor, hatta sevincini hiç de saklamıyordu.

Geriye iki erkek kardeş kalıyordu: Mario, garip ve anlaşılmaz bir nedenden ötürü, Paolo'yu terk etmiş olan Laura'yı öncekinden daha uzak ve ulaşılmaz görüyordu... Ailesinin yanına taşınmış olan Laura'yı gören, arayan, ziyaretine giden yalnızca oydu.

Onu hâlâ seviyordu, bundan emindi... Ama gerçekte farklı bir ilişki özlemi duymuyordu.

Laura'nın şu sıralar çok duyarlı olduğunu biliyordu; ziyaretleri ihanet kuşkusunun olası kanıtıydı: Arzusunu gerçekleştirmek için bütün geçerli nedenler, fırsatlar elindeydi, ama o istemiyordu...

Laura kesinlikle ne aile, ne de Paolo hakkında bir şey soruyordu. Hiçbir şey umurunda değilmiş gibi görünüyordu, sanki bütün o yıllar unutulmuş, silinmiş, yok sayılmış gibi. Paolo'ya gelince, Mario'ya dolaylı sorular sorarak karısı hakkında birşeyler öğrenmeye çalışıyordu ya da "Bekâr hayatı ne güzel!" gibi tümcelerle onu kışkırtmaya çalışıyordu. Mario'nun "Ah, sen keyfini çıkarırken, o zavallı kadın..." ya da "Evet, ama Laura'nın sensiz kötü olduğunu sanma, bilakis..." gibi karşılıklar vermesini bekliyordu. Her şeyi kabul etmeye hazırdı, üzülmek pahasına da olsa... Mario ise ne yanıtlıyor ne de Laura hakkında ağzından bir şey kaçırıyordu.

İki kardeş yeniden aynı odada uyumaya başladılar, ancak, artık eski tartışmalar, gülüşmeler, dayanışmalar yoktu... ikisi de aynı kadını düşünüyordu, ama bunda da ayrıydılar...

Paolo, Laura'yı daha önce hiç duymadığı bir istekle düşünüyordu. Onun yanında olmasına, kendisini seyrettiğini bilerek uyumaya, işten eve dönmeye ve onu çocuklarla bulmaya gereksinimi vardı. Onun kıskançlık nöbetlerini anımsıyor ve onları özlüyordu; onun ısırıklarını, sinir krizlerini, vücudunu... Ama Laura kavgadan sonra onu hemen bırakmıştı. Neden ona her şeyi anlatmıştı? Kanıt bulmayı bekleyip, sonra onu bırakamaz mıydı? Laura böyle bir suçlamayı kaldıramazdı; ona, annesine, bütün ailesine sövüp saydıktan sonra gitmişti. Masum muydu? Öyleyse neden Mario onu görmeye gidiyordu? Onu görmek istiyordu... Çocukları bahane ederek gururunu bir yana bırakmıştı, ama o ortaya çıkmamıştı. Acaba gerçekten evde yok muydu? Hayır, evdeydi... Eğer bir kez olsaydı, inanırdı, ama o tekrar gitmişti... Haftada bir kez gidiyordu. Her şeyin bitmiş olması mümkün müydü? Onun kıskançlığına ne olmuştu? Küçük bir olayı bile kaldıramayacak bir aşk mıydı onunkisi? Oysa Paolo'nun kim bilir kaç kez başına gelmişti... Hayır, Laura onu sevmiyordu. Onu bırakmak için fırsat kolladığı açıktı. Şimdi Mario'su vardı... Kardeşinden bir işaret alabilmek umuduyla bakıyordu... Eğer onu mutlu gördüyse, düşüncesi hemen Laura'ya gidiyor, onu ve karısını, onu ve Laura'yı düşünüyordu... Öfkeden gözü dönüyordu... Eğer onu üzgün ya da düşünceli gördüyse, umutlanıyor ve Laura'yı görebileceğine inanarak ertesi günü bekliyordu.

Yüz ifadelerine ya da duygulara böylesine bağımlı ve tutsak değildi Mario, hiç değilse abisinin olduğu kadar değil. Evet, Laura'yı düşünüyordu, ama hareketine bir gerekçe bulabilmek için. Bazen kardeşi için kendini feda etmeye hazır olduğunu, örnek bir kardeş sevgisi adına Lau-

ra'yı kocasına bırakabileceğini düşünüyordu... Ancak bu özveriyi ondan kimse beklemiyordu. Aşkından Laura'ya söz etmemek için geçerli bahaneler, mazeretler bulmaya çalışıyordu. Daha erken sayılırdı. Laura ona güveniyordu. Ya sonuçları... Hepsi bahane! Hem biliyordu...

Bazen Laura'ya âşık olmadığı düşüncesi geliyordu aklına, neredeyse korkuyla hemen kovalıyordu bu düşünceyi... Hâlâ birşeyler aramayı, bunda da başarısız olmayı kabul edemezdi. O zaman, onunla konuşmaya karar veriyor ve en uygun sözcükleri arıyordu... Hayır, başaramıyordu. Karşısına çıkamazdı, olumsuz yanıtına, şaşkınlığına, düş kırıklığına katlanamazdı. Ona yazacaktı... Ve mektuplar yazmaya başladı, okuyor, tekrar okuyor, düzeltiler yapıyor ve sonra yırtıp atıyordu.

Bir gece, uzun süre düşündükten sonra, bir şiir yazdı, ama bu kez yırtmadı. İki gün boyunca cebinde taşıdı ve sonunda imzasız olarak Laura'ya yolladı.

Bu arada, Laura'dan çocuklar hakkında konuşmak için bir randevu istemeye karar verdi Paolo.

Evde hiç kimse onun duygularının farkında değildi; zaten kendini sevinçli, mutlu, karısına karşı kesinlikle kayıtsız gibi göstermek için elinden gelen her şeyi yapıyordu. Ona soru sormalarını engellemenin de yoluydu bu. Fakat bir akşam, kardeşinin yüzünde mutlu bir ifade görünce, birilerine içini dökmeye, öfkesini paylaşmaya karar verdi: Gerçeği söylemek gerekirse, seçenekler arasında, zorunlu seçim Vittoria oldu. Tam anlamıyla kendini toparlayamamış olan Vittoria, abisinin sırlarını dinlemeye hazırdı.

"Vittoria..."

"Ne var... Paolo?"

"Benimle aşağıya inebilir misin? Seninle konuşmam gerekli."

"Burada konuşalım."

"Viola var."

"O uyuyor. Ne oldu?"

"Artık dayanamayacağım! Biriyle mutlaka konuşmam lazım."

"Ben buradayım. Anlat."

"Mario... Laura'ya gitmesine tahammül edemiyorum."

"Niçin?"

"Hâlâ onun kocasıyım..."

"Ama siz ayrıldınız. Sen onsuz iyisin, değil mi?"

"Elbette..."

"Dinle, hâlâ onun için bir şeyler hissediyor musun?"

"Hayır. Ne var ki çocuklar..."

"Paolo, yalan söyleme... Aşk belirtilerini kimse benden daha iyi anlayamaz... Sen hâlâ âşıksın..."

"Âşık değilim. Fakat..."

"Onu düşünüyorsun."

"Evet... ama o beni bıraktı, bana ihanet etti... Mario'yla."

"*Amor vincit omnia*... Aşk her şeye kâdirdir... Engel tanımaz. Hiçbir şey onu durduramaz. İyi bilirim ben!"

"Ama artık onu düşünmemeliyim."

"Ah, Paolo... Neden aranızı düzeltmeyi denemiyorsun?"

"Delirdin mi?"

"Onu seviyorsun..."

"Her şey bitti: O bana ihanet etti. Hem istesem de..."

"Bence deneyebilirsin."

"Ama nasıl? Benimle konuşmak bile istemiyor, görüşmüyor..."

"Nasıl da kadınları tanımıyorsun! Onu şaşırtmalısın..."

"Nasıl?"

"Biraz hayal gücü... romantizm... Ona bir mektup, çiçek gönder."

"Güler bana."

"Gerçekten, kadınları hiç tanımıyorsun! O yalnızca senden bir adım bekliyor."

"Bin tane adım attım... Evine gittim, onu aradım."

"Yanlış adımlar attın! Romantizm eksik..."

"Bir mektup mu... diyorsun?"

"Başlangıç olarak..."

"Ben hiç mektup yazmadım..."

"Sorun değil. Kalem kâğıt getir: Ben hallederim!"

"Ya sonra bana sorarsa..."

"Ezberlersin..."

"Ama çok duygusal olma."

"Gerektiği kadar."

"Onu bağışlamadığını unutma."

"Ama o zaman faydasız...

"Benim de gururum var!"

"Ne yapmam gerektiğini anladım. Bitirdiğimde seni çağırırım."

"Tamam. Ama ya beni Mario'yla aldattıysa..."

"Seni aldatmadı."

"Bunu nereden biliyorsun?"

"Biliyorum, biliyorum... Şimdi, bırak da yazayım."

"Beni sen mi çağıracaksın?"

"Evet, şimdi git."

"Mario bir şey anlamasın."

"Tamam, tamam..." "Sonunda! Pekala, biraz düşünelim... Paolo'nun böyle olacağı kimin aklına gelirdi... Öylesine... Neyse. Aşk meseleleri. Nasıl başlasak?"

"Paolo!"

"Hey, sonunda!"

"Daha neler!"

"Hişşt... Gidelim."

"Bin türlü şey söyledin. Kolay mı sanıyorsun?"

"Peki... bitti mi?"

"Evet, dinle:"

Sevgili Laura (başlangıçta çok abartmak istemedim) büyük bir olasılıkla benden bu mektbu aldığına şaşıracaksın. Beni rahat ve bazı düşünceleri olmayan biri olarak tanıyorsun... Ben böyle biri değilim ve sana bunu kanıtlayacağım. Gittiğinden beri, hayatım anlamını yitirdi.

"Hayır. Olmamış. Çok duygusal olmamanı söylemiştim."

"Önce sus da dinle. Nerede kaldık?"

hayatım anlamını yitirdi: Günlerimi tek kurtuluş olan ölümü bekleyerek geçiriyorum...

"Lütfen, Paolo, bırak bitireyim:"

Ancak gene de bu sonsuz acının düşünmemi engellediğini sanma.

"Burada, senin istediğin gibi gurur var..."

Unutmak, benim için, kolay değil. Sen çekip gittin, çocuklarımı aldın ve beni terk ettin, üzgün, yalnız ve çaresiz bırakarak. Bunlar bir adamı mahveden şeyler Bana söylediklerini de unutamam... Mario'nun ziyaretine geldiğini biliyorum. Kıskançlık ve şüpheyle kıvranıyorum, ama kendimi tutuyorum, isteklerine sonuna kadar saygı göstermek istiyorum.

Ancak sen ve ben, beş yıl önce, kutsal bir yemin olan evlilik bağıyla bağlandık: Bütün bir yaşama bağlı kalacaktık... Ben sözümü tutmak istedim, mutlulukta ve kederde her gününü seninle geçirmeyi diledim... Acı çektim ve çekiyorum, anlatmam mümkün değil ne kadar olduğunu...

Eğer senin için geçmişin hâlâ bir değeri varsa, eğer bana beslemiş olduğun sevgi bir rüzgâr esintisinin söndürebileceği titrek bir kıvılcımdan ibaret değilse, senin her zaman benim kadınım ve benim, benim de sadece senin erkeğin olduğumu hatırla.

Bir ses ver hayatın karanlığında yol bulamayan bu zavallıyı gör...

Kurtar beni!!!

Senin Paolon

"Pekâlâ... ne düşünüyorsun?"

"Ona böyle bir mektup vermektense, bütün hayatım boyunca yalnız yaşamayı tercih ederim. İyi geceler!"

"Selam Laura, nasılsın?"

"İyiyim Mario, iyiyim. Ya sen?"

"Fena sayılmaz. Çocuklar?"

"Çok iyiler. Bir süredir beni ziyarete gelmiyorsun."

"Eh işte, ne yaparsın... Evde... yine işle ilgili aynı sorunlar "

"Anlıyorum... Yenilik var mı?"

"Ressamlık kariyerim sizlere ömür. Belki Poletti'nin torpilini kabul ederim."

"Sen mi?"

"Ne yapabilirim? Laura, yaşlı değilim, ama genç de sayılmam. Yapacak birşeyler bulmak zorundayım."

"Ya senin ilkelerin?"

"İlkelerden önce, annem var... Onun günlük vaazları beni usandırıyor."

"Ama bu senin hayatın, annenin değil ve eğer birşeylere inanıyorsan sonuna kadar gitmelisin."

"Söylemesi kolay..."

"Elbette, kolay değil. Öyle olduğunu hiçbir zaman söylemedim. Fakat seçim meselesi... Sonra herkesin yaşamı algılama tarzı vardır. Yalnızca daha sonra bana gelip ideallerden, ilkelerden bahsedilmesine dayanamıyorum."

"Sen her zaman yargılarında böyle şaşmazsın... En ufak bir hoşgörün yok."

"Belki de hayal kırıklığı beni böyle katı yaptı. Masallara inandığımdan değil... Kim bilir belki inanıyordum... Belki tüm dünyanın benim gibi olduğunu, aynı düşünceleri paylaştığını düşünmek bir masaldı. Ama kimse benim gibi değil. Herkesin kendi aklı var ve sonuçta bunu kabul

edeblirim, ama ikiyüzlülüğü asla... Bin türlü konuşma, havada kalan sözler, uçuk fikirler ve sonra, hepsinin yok olması için sudan bir neden yeterli... idealler, ya da fikirler. Artık kimsenin fikri yok... kimsenin mücadeleye, kendini öne atmaya, cesur olmaya niyeti yok."

"Başkalarından çok şey bekliyorsun."

"Kendimden de. Haksız sayılmam, hayır. Belki kendi değerimi çok iyi bildiğimdendir, ama burada böyle yaşamayı kabullenemiyorum..."

"Birçok kez ben de aynı şeyi düşündüm, ama sonra... Ne yapabilirim? Nereye gidebilirim?"

"Her şey burada olamaz... Başka yerlerde televizyona bakmanın, dükkânları dolaşmanın ötesinde birşeyler olmalı... Kendini insan hissettiren, değen birşeyler."

"Bugün pek felsefiyiz, değil mi?"

"Hüzünlü bir gün, bugün."

"Neden? Bir şey mi oldu?"

"İşte sorun da bu: Hiçbir şey olmadı. Kendimi yararsız, boş, umutsuz hissediyorum, ama böyle hissetmem için hiçbir şey olmadı.

"Neden hayatımı değiştirmiş olayım? Ciddi bir karara varmayı başaramadım."

"Paolo'yu bıraktın."

"Ne demezsin... Ve burada birşeyler olmasını bekliyorum."

"Onun tarafından bir girişim var mı?"

"İki yönden biri, ikisinden herhangi biri... Önemli olan yön değiştirmemi sağlamak, edilgen olmamak."

"Ama o buraya... birçok kez geldi."

"Evet, ama o da karar veremiyor, çocukları soruyor... evet, beni de, doğru. Ama benimle tekrar birlikte olmayı isteyip istemediğini bildiğinden değil. Açıklamalar istiyor belki. Onun ziyaretleri de... Belirli günleri var. Hoşuma gitmiyor. Sanki bütün sorumlulukları bana yüklüyor. Her salı geleceğini biliyorum. Onu görmeyi kabul edersem, ona bir şeyler söylemem, kararımı bildirmem gerekir."

"Anlıyorum... Paolo'yu hâlâ seviyor musun?"

"Mario..."

"Afedersin, saygısız davranmak istemezdim."

"Ondan değil. O muydu?"

"Soran mı? Hayır, Paolo'nun ilgisi yok."

"Bilmiyorum, gerçekten, bilmiyorum... Bazen evet, onun için bir şey hissediyorum, ama aşk değil."

"Eksikliğini... hissediyor musun?"

"Bak, Paolo'nun eksikliğini değil, sevdiğim adamın, anılarımın eksikliğini hissediyorum... onu ilk gördüğüm anı, bazı özel zamanları, kavgalarımızı düşünüyorum ve bir özlem duyuyorum... O zaman onu görmek, onunla konuşmak, ona dokunmak için dayanılmaz bir istek duyuyorum... Sonra onun yüzünü, sesini hatırlıyorum, Paolo'nun kendisini hatırlayınca nefret duygusuna benzer bir şey hissediyorum. Onu tekrar görürsem... bu iki duygunun hangisinin ağır basacağını bilemiyorum."

"Ne yapmayı düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum. Dışarıdan bir şey olmasını bekliyorum... Aslında bir yenilik var. Birkaç gün önce, bir mektup, daha doğrusu bir şiir geldi... Sana okumamı ister misin?"

"Neden olmasın?"

"Bekle, şuraya koymuştum... Dinle bak:"

Laura'nın kestane gözleri,
nasıl da beyaz elleri,
hem de dupduru teni,
Laura'nın ruhu âsi...

Laura denize bakar,
bir kuş görür ve uçmayı arzular,
o hep çocuk kalacak,
Laura yürümez, koşar...

Laura kıskanç,
huzursuz etrafına bakar,
ve tutku baskın çıkar,
kendine acı vermekten haz duyar...

Laura sadist ve mazoşist,
gururlu ve egoist,
kibirli ve kinci,
Laura hep ulaşılmaz...

Laura olağana güler,
yüzeyseli reddeder,
tırnakları yenmiş, kısa,
Laura'nın her gün gücü daha fazla...

Laura tek başına,
Laura uçmakta,
öfkeyle nefret duymakta,
mümkün değil onu kafese koymak...

Laura sever camı,
asla dönmez geri,
inatçı ve çelişkili,
Laura boşun biri...

Dönüp durur, uykusuz, yatakta,
ve uyumaz inatla,
kırmızıdan nefret, siyaha muhabbet,
Laura gerçeğe hasret...

Laura her an hayalci,
yıkıma yollar herkesi,
haykırır, aşırı,
kabullenmez yüzüstü bırakılmayı...

Laura nefret eder eğlenceden,
başı tutar bu nedenden,
Laura riyakârlık sevmez,
Laura gitmeyi istemez,
ama kalmayı bilemez,
Laura asla unutulmaz...

"Sevimli, değil mi?"

"Evet... kim yollamış?"

"İmzasız, fakat beni iyi tanıyan, çok iyi tanıyan biri olmalı..."

"Neden bana öyle bakıyorsun?"

"Şey, ilk anda Paolo olacağını düşündüm. Ama o... onun ruhu yok, şiirsel ruhu yok diyelim... O zaman kendi kendime sordum..."

"Neden Paolo olmasın?"

"Ne?"

"Evet, Paolo... Sen onun hakkında hiçbir şey sormuyorsun, ama ben onu üzgün, düşünceli görüyorum... Bence, odur."

"Mario... Sen Paolo'nun *Laura asla unutulmaz* diye yazabileceğini hayal edebiliyor musun?"

"Bilmem ki, o olmayabilir, belki de..."

"Birisine yazdırmış olabilir mi?"

"Olabilir de... Son günlerde, sık sık Vittorina'yla konuştuklarını görmüşler."

"Vittoria'yı tanırım... En azından on defa 'aşk' sözcüğünü kullanır, 'kalbimi kırıyorsun'la uyak yapardı... Üstelik beni tanımaz. Benim kıskançlığımı, gerçekte nasıl olduğumu o nereden bilecek?"

"Öyleyse, kim olabilir, sence?"

"Hiçbir fikrim yok. Biraz kızardığının farkında mısın?"

"Yok canım... Hem sonra neden kızarayım ki?"

"Bana öyle gelmiş olacak..."

"Ben...Ben Paolo olduğunu düşünüyorum. Sana hâlâ âşık olduğuna eminim."

"Mario... Sen bana böyle bir şiir yazmadın, değil mi?"

"Benim ne ilgim olabilir? Senin kayınbiraderinim, ben..."

"Tabiî ya... öylesine diyordum... Bir kız arkadaşım... P 'de oturuyor. Durumumdan haberdar, ona bahsettim. Oraya taşınmamı önerdi."

"Çocuklarla mı?"

"Elbette."

"Nerede yaşayacaksınız?"

"Ailesinin birçok dairesi var. Birini bana verecekler. O bedava diyor, ama ben istemiyorum."

"Peki nasıl ödeyeceksin?"

"İlginç olanı da bu. Bir haftaya kadar kütüphanede bir yer boşalıyormuş ve o benim varsayımsal erdemlerimi överek adımı vermiş.... Çok zor olmasa gerek."

"Ya Paolo?"

"Dışarıdan gelen bir olaydan bahsediyordum sana... Bu öyle, işte, göz önünde bulundurmasam da."

"Ona bundan bahsetmeyi düşünmüyor musun?"

"Elbette bahsedeceğim."

"Ya istemezse? Ya kalmanı isterse?"

"Ne yapmam gerektiğine o an karar vereceğim... Ona karşı neler hissettiğimi anlayacağım, sözlerini, sesindeki tonu dinleyeceğim ve neyin daha iyi olacağını bileceğim. Ama sanmam..."

"Ona döneceğini mi?"

"Evet, yeni hayatımı düşlediğimin farkına vardım... Birşeylerin ya da birisinin beni kalmaya zorlamasını bekliyordum, ama... Evet gideceğim."

"P uzak mı?"

"P. güzel bir yer."

Lara Cardella, 'Güney'in ikindi vakitlerinin boğucu sıcağı' gibi sıkıcı, devinimsiz bir ortamla kuşatılmış 'bağımsız' bir genç kadının öyküsünü anlatıyor bu kez. 'Aşk evliliği'nde mutluluk arayan Laura'nın, her evliliğin bir 'aile çevresi' oluşturduğunu anımsamaması: Toplum kurallarına sıkı sıkıya bağlı ve bedel ödetici fedakârlığın otoritesini kullanan bir kayınvalide; gerçekleşemeyecek kaçış hayalleri kuran, sıradan bencilliklerin tutsağı kardeşler; komşular... Tutkularla, kaygılarla, acımasız yargılarla, kuşkularla sürekli beslenen ve Laura'yı, kayınbiraderi ile tehlikeli bir düşsel oyuna iten ateş çemberi.

Cardella, keskin gözlem gücünü, öfkesini, anlatı yeteneğiyle birleştirerek, *Pantolon İstiyordum*'la başladığı, egemen değer yargılarıyla kavgasını sürdürüyor...

Roman

ISBN 975-545-062-9